

“НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД” ЕАД

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА,
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР И
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ	II
ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА	I
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	1
ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	2
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	3
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	4
1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ	5
2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ	6
3. СЪЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНИТЕ ПОЛИТИКИ	11
4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	28
4.1. КРЕДИТЕН РИСК	29
4.2. ПАЗАРЕН РИСК	33
4.3. ЛИКВИДЕН РИСК	38
4.4. ОПЕРАЦИОНЕН РИСК	40
4.5. УПРАВЛЕНИЕ НА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	40
5. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ	41
6. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ	43
7. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОННИ	43
8. КРЕДИТНИ ЗАГУБИ ПО ЗАДБАЛАНСОВИ АНГАЖИМЕНТИ - ПОРТФЕЙЛНИ ГАРАНЦИИ	43
9. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА	44
10. ОБЩИ АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ	44
11. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ	45
12.1 ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	46
12.2 ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ	46
13. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ	47
14.1. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	48
14.2. КАПИТАЛОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	48
15.1. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ, И НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	49
15.2. АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ	49
16. ДРУГИ АКТИВИ	50
17. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА	50
18. ДРУГИ ПАСИВИ	53
19. АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ	53
20. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	54
20.1. ГАРАНЦИОННА СХЕМА 2009-2013 Г.	54
20.2. ГАРАНЦИОННА СХЕМА 2017	54
20.3. ГАРАНЦИОННА СХЕМА 2019	55
20.4. ГАРАНЦИОННА СХЕМА ПО ПРОГРАМА COSME НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ	55
20.5. ГАРАНЦИОННА СХЕМА 2022-2024	56
20.6. ГАРАНЦИОННА СХЕМА 2022 Г.- ЛИЗИНГ	57
20.7. ГАРАНЦИОННА ПРОГРАМА В ПОДКРЕПА НА БЕНЕФИЦИЕНТИ ПО ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕКТОР „РИБАРСТВО“ 2007 – 2013 Г. (ОПРСР)	57
20.8. ГАРАНЦИОННА ДЕЙНОСТ В ПОДКРЕПА НА БЕНЕФИЦИЕНТИ ПО ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2007 – 2013 Г. (ПРСР)	58
20.9. ГАРАНЦИОННА СХЕМА В ПОДКРЕПА НА БЕНЕФИЦИЕНТИ ПО ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2007-2013 , 2014 – 2020 Г. И ПРЕДПРИЯТИЯ ОТ СЕКТОР РАСТЕНИЕВЪДСТВО И ЖИВОТНОВЪДСТВО - ГАРАНЦИОННА СХЕМА - МЗХ 2016-2018 Г.	58
21. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	59
22. ОТНОШЕНИЯ С КЛЮЧОВ РЪКОВОДЕН ПЕРСОНАЛ	60
23. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА	60

Обща информация

Фондът се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно.

Съветът на директорите към 31.12.2023 г. е в състав:

- Иван Валентинов Церовски
- Тодор Людмилов Тодоров;
- Захарина Дамянова Тодорова;
- Деян Петров Калъпчиев.

Съветът на директорите към 29.05.2024 г. е в състав:

- Иван Валентинов Церовски;
- Тодор Людмилов Тодоров;
- Захарина Дамянова Тодорова;
- Деян Петров Калъпчиев.

Седалище и адрес на управление

ул. "Дякон Игнатий" № 1, София

Одитор

„Делойт одит“ ООД
ул. „Михаил Тенев“ № 4
София 1784

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

ЗА 2023

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

I. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

„Национален гаранционен фонд“ ЕАД („Дружеството“, „Фондът“, „НГФ ЕАД“) е дружество, учредено на 12.08.2008 г. въз основа на Закона за Българската банка за развитие и е регистрирано в Търговския регистър на 22.08.2008 г. с ЕИК 200321435. Дружеството е изцяло собственост на „Българска банка за развитие“ ЕАД („ББР ЕАД“). Съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ), „Национален гаранционен фонд“ ЕАД е финансова институция, вписана през 2009 г. от БНБ в Регистъра по чл. 3, ал. 2 от Закона за кредитните институции (ЗКИ) под номер BGF00052. Фондът няма клонова мрежа. Към 31.12.2023 г. в Дружеството работят 10 служители.

„Национален гаранционен фонд“ ЕАД има за основна цел осигуряването на гаранции в полза на малки и средни предприятия („МСП“), като по този начин се улеснява достъпа на предприятията до финансиране.

Издаваните за собствен риск гаранции от Фонда могат да покриват до 50 на сто от задължението. С промяна в закона за „Българска банка за развитие“ ЕАД, обнародвана в Държавен вестник, бр. 102 от 21.12.2012 г., издаваните от НГФ ЕАД гаранции във връзка с гаранционни схеми по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. и по Оперативната програма за развитие на сектор Рибарство 2007 - 2013 могат да покриват до 80 на сто от задължението.

Дружеството не развива научноизследователска и развойна дейност и в целостта си стопанската му дейност не оказва пряко въздействие върху околната среда. Съответно Дружеството не изготвя и не следи конкретни нефинансови показатели предвид тяхната несъщественост за развитието, резултатите и състоянието на Фонда.

През 2023 г. Дружеството не е създавало клонове или дъщерни дружества, не е придобивало участия под каквато и да е форма в други търговски дружества и не е реализирало търговски проекти съвместно с други предприятия.

Оповестяванията, свързани с придобиване на акции по реда на чл. 187 д и чл. 247 от Търговския закон, са неприложими за Дружеството.

Дружеството няма нефинансови показатели, които биха повлияли на резултатите от основната му дейност.

II. ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

Изминалата година задълбочи глобалната геополитическа несигурност като към продължаващите военни действия на територията на Украйна добави военен конфликт в Близкия Изток.

Въпреки нарасналото геополитическо напрежение, негативният ефект върху глобалната икономическа активност и най-вече преките последствия върху икономическата обстановка в страната се очаква да бъдат ограничени. Основните рискове пред българската икономика са евентуално засилване на ефектите от повишаването на основните лихвени проценти на ЕЦБ, про-инфлационният натиск, произтичащ от повишените разходи на фирмите за труд и по-силно вътрешно потребление, както и забавяне на спада на международните цени на енергийни носители и суровини.

В контекста на тази несигурна икономическа среда в последната си макроикономическа прогноза БНБ очаква растеж на реалния БВП от 1.9% за 2023 г. и последващо ускоряване до 2.7% и 3.6% съответно за 2025 г. и 2026 г. вследствие предимно на значително повишаване на инвестициите, заложи като изпълнение на проектите по Националния план за възстановяване и устойчивост и изчерпване на темпа на спад на запасите в икономиката¹.

Развитията през изтеклата година потвърдиха очакванията на Дружеството за отслабващо влияние на финансовите стимули през програмите с публичен ресурс, което оказва положително въздействие върху реализацията на гаранционните продукти на Фонда за собствен риск.

В тази пазарна среда към – 31.12.2023 г. дружеството гарантира 2,180 кредита в общ размер от 471² млн. лв. към 1,866 микро, малки и средни предприятия. През четвъртото тримесечие в това число са гарантирани 604 кредита в общ размер от 160 млн. лв. към 552 предприятия. Съответно прогнозираният общ размер на гарантирания портфейл за годината е в размер на 325 млн. лв., ръст от 98% спрямо предходната година.

Дружеството отчита подобрене по всички ключови индикатори спрямо съпоставимия период на 2022 г.:

Индикатор	31.12.2023	31.12.2022	Изпълнение
Брой подкрепени МСП (нов бизнес)	2,180	339	+543 %
Брой действащи гаранции	3,388	1,717	97 %
Размер на гарантирания портфейл (млн. лв.)	325	164	+98 %
Покритие: Гаранционни такси / Административните разходи	216%	157%	+59 п.п.

През настоящата година в подкрепа на мисията си да стимулира устойчивото развитие на МСП в страната като предоставя равен достъп до финансов ресурс в ролята си на „допълващ“ пазара финансов посредник, НГФ продължи процеса по реализиране на стартиралите дългосрочни инициативи както следва:

- Финализира съгласувателните процедури с банките-партньори по водещата гаранционна програма за собствен риск „НГФ 2022“, с цел ефективно прилагане на схемата от всички, включени в програмата партньори;
- Проведе консултации с новоизбраното ръководство на *Министерството на земеделието и храните* и договори удължаване на срока на управление на предоставен ресурс в подкрепа на МСП, в размер на 54.9 млн. лв. до 30.06.2033 г.;
- Приключи миграцията на основната банкова система на дружеството към BrightOS;
- Приключи изграждането на софтуерно решение за мониторинг и управление на гаранционните инструменти, с което автоматизира процеса по издаване и

¹ Макроикономическа прогноза, ноември 2023. Българска народна банка.

² Общ размер на отпуснато финансиране с гаранции от дружеството.

управление на гаранции. Решението ще бъде въведено в действие през първото тримесечие на настоящата година.

В допълнение през последното тримесечие на 2023 г. бяха възобновени преговорите с потенциални прилагащи партньори по съвместния инструмент на дружеството с Черноморска банка за търговия и развитие, който предоставя възможност за гаранционно покритие до 80% от размера на новоотпуснати кредити към МСП.

1. Гаранционни програми на „Национален гаранционен фонд” ЕАД

Към 31.12.2023 г. НГФ администрира 8 гаранционни схеми, от които отворени за включване на нови кредити през четвъртото тримесечие на 2023 г. са три гаранционни схеми, 5 са и схемите, по които има действащи гаранционни ангажименти.

Общият размер на гарантирания портфейл нараства с 98% спрямо 31.12.2022 г. - от 164 млн. лв. на 325 млн. лв.

Гаранционни програми в срок на включване:

През четвъртото тримесечие отворени за включване са 3 гаранционни схеми, в резултат на които е реализиран нетен ръст (спрямо третото тримесечие на 2023) на гарантирания портфейл от 52.48 млн. лв.

- А) Гаранционна схема за собствен риск с период за включване 2022-2024. Подписани гаранционни споразумения с „ОББ” АД, „БАКБ” АД, „Алианц Банк България” АД, „Прокредит Банк (България)” АД, „Общинска банка” АД, „Първа инвестиционна банка” АД, „Банка ДСК” АД, „Юробанк България” АД и „Уникредит Булбанк” АД.
- От началото на срока на включване до 31.12.2023 г. са гарантирани 2,038 кредита към 1,753 МСП с общ размер от 453 млн. лв., гаранции в размер на 213 млн. лв.;
 - През 2023 г. са гарантирани 1,948 новоотпуснати кредити към 1,676 МСП с общ размер от 433 млн. лв., гаранции в размер на 204 млн. лв.;
 - Към 31.12.2023 г. гарантираният портфейл е формиран от 1,863 кредита с текуща експозиция 415 млн. лв., портфейл по отчетна стойност 195 млн. лв.
 - Краен срок за включване на нови кредити в гарантираният портфейл – 30.06.2025
 - Краен срок на валидност на гаранциите – 30.06.2028 г.

- Б) Гаранционна схема Лизинг – към 31.12.2022 НГФ има подписани гаранционни споразумения с ОТП Лизинг, Уникредит лизинг и Юробанк България.
- От началото на срока на включване до 31.12.2023 г. са гарантирани 262 лизингови сделки към 219 МСП с общ размер от 32 млн. лв., гаранции в размер на 13 млн. лв.;
 - През 2023 г. са гарантирани 120 нови лизингови сделки към 103 МСП с общ размер от 14.9 млн. лв., гаранции в размер на 6.3 млн. лв.;
 - Към 31.12.2023 г. гарантираният портфейл е формиран от 248 лизингови сделки с текуща експозиция 23.6 млн. лв., портфейл по отчетна стойност 9.8 млн. лв.
 - Краен срок за включване на нови лизингови сделки в гарантираният портфейл – 31.12.2023 г.
 - Краен срок на валидност на гаранциите – 31.12.2028 г.
- В) Гаранционна схема с МЗХ 2016-2018. Гаранционната схема е съвместна с МЗХ и се реализира с ресурс от освободени средства по гаранционната схема по ПРСР 2007-2013 г. в размер на 50 млн. лв. В допълнение през 2021 г. съвместно с МЗХ бе договорено удължаване на програмата със срок за включване на нови кредити до 31.12.2027 г.
- От началото на срока на включване до 31.12.2023 г. са гарантирани 592 кредита към 448 МСП с общ размер 279 млн. лв., гаранции в размер на 139 млн. лв.
 - През 2023 г. са гарантирани 104 новоотпуснати кредити към 87 МСП с общ размер от 22.7 млн. лв., гаранции в размер на 11.3 млн. лв.;
 - Към 31.12.2023 г. гарантираният портфейл е формиран от 196 кредита с текуща експозиция 43 млн. лв., портфейл по отчетна стойност 21.5 млн. лв.
 - Краен срок за включване на нови кредити в гарантираният портфейл – 31.12.2027 г.
 - Краен срок на валидност на гаранциите – 30.09.2032 г.

Гаранционни схеми с приключил период на включване:

- Г) Гаранционна схема по програма COSME, на основание споразумение за контра-гаранция по кредитен портфейл от 40 милиона евро за МСП в България по програма COSME на Европейската комисия, подписано между Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ) и Национален гаранционен фонд (НГФ). Средствата се осигуряват с подкрепата на Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), който стои в основата на Инвестиционния план за Европа (План „Юнкер“). През 2021 г. споразумението бе успешно усвоено в съответствие с договорените срокове.
- От началото на срока на включване до 31.12.2022 г. са гарантирани 483 кредита към 444 МСП с общ размер от 87.3 млн. лв., гаранции в размер на 43.6 млн. лв.
 - Към 31.12.2023 г. гарантираният портфейл е формиран от 236 кредита с текуща експозиция 31.2 млн. лв., гарантираният портфейл по отчетна стойност е 15.5 млн. лв.
 - Краен срок за включване на нови кредити: 31.12.2022 г.
 - Краен срок на валидност на гаранциите: 31.12.2032 г.

- Д) Гаранционна схема за собствен риск с период за включване 2019-2021. НГФ има подписани гаранционни споразумения с „ОББ“ АД, „Уникредит Булбанк“ АД, „ПИБ“ АД, „БАКБ“ АД, „Юробанк България“ АД и „Алианц Банк България“ АД.
- От началото на срока на включване до 31.12.2021 г. са гарантирани 1,467 кредита към 1,341 МСП с общ размер от 446 млн. лв., гаранции в размер на 183 млн. лв.
 - Към 31.12.2023 г. гарантираният портфейл е формиран от 828 кредита с текуща експозиция 215 млн. лв., гарантираният портфейл по отчетна стойност е 83 млн. лв.
 - Краен срок за включване на нови кредити: 31.12.2021 г.
 - Краен срок на валидност на гаранциите: 31.12.2024 г.
- Е) Гаранционна схема за собствен риск със срок за включване 2009-2013. В периода на включване са гарантирани 2,747 кредита към 2,471 МСП с общ размер от 390 млн. лв., гаранции в размер на 167 млн. лв. Към 31.12.2023 г. гарантираният портфейл е формиран от 3 кредита с текуща експозиция 680 хил. лв., гарантираният портфейл по отчетна стойност е 189 хил. лв. Краен срок на валидност на гаранциите – 31.01.2023 г.
- Ж) Гаранционна схема по Оперативна програма за развитие на сектор рибарство 2007-2013 (ОПРСР) със срок за включване 2011-2015. В периода на включване са гарантирани 30 кредита към 25 МСП с общ размер от 31 млн. лв., гаранции в размер на 21 млн. лв. Към 31.12.2023 г. гарантираният портфейл е формиран от един кредит с текуща експозиция 100 хил. лв., гарантираният портфейл по отчетна стойност е 78 хил. лв. Краен срок на валидност на гаранциите – 30.09.2025 г.
- З) Гаранционна схема по Програма за развитие на селските райони 2007-2013 (ПРСР) със срок за включване 2013-2015. В периода на включване са гарантирани 613 кредита към 587 МСП с общ размер 238 млн. лв., гаранции в размер на 186 млн. лв. Към 31.12.2023 г. гарантираният портфейл е формиран от 13 кредита с текуща експозиция 850 хил. лв., гарантираният портфейл по отчетна стойност е 474 хил. лв. Краен срок на валидност на гаранциите – 31.12.2025 г.

III. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

В хода на обичайната си дейност НГФ ЕАД е изложен на различни финансови рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и до влошаване на финансовата стабилност на Дружеството. Тези рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на контролни механизми, с цел адекватното им управление и избягването на неоправдана концентрация на риск. Процесът по управление на рисковете е съществен за рентабилността на Фонда. Основните рискове, на които е изложено Дружеството, са кредитен, пазарен, ликвиден и операционен.

При управлението на различните видове риск, произтичащи от дейността, НГФ ЕАД се ръководи от принципите на консервативност, обективност и пълно съответствие с действащите национални и европейски нормативни актове. В подкрепа на тази политика, Групата на ББР, към която принадлежи Дружеството, поддържа значително по-високи нива на ликвидни буфери и капиталова адекватност от регулаторно определените.

Основните звена, отговорни за управление на рисковете са следните:

- *Управителен съвет на ББР ЕАД* (Банката-майка) – извършва пряк контрол върху общите параметри на гаранционните програми и съществени експозиции съгласно вътрешните правила;
- *Съвет на директорите* – извършва общ надзор върху управлението на рисковете и одобрява политиката на Дружеството по отношение на риска и нейното съответствие със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на гарантирания портфейл;
- *Комитет по провизиите* – анализира гарантираните портфейли от гледна точка на управление на кредитния риск общо за гарантирания портфейл, както и на ниво гаранционна сделка и получател на гаранция;
- *Отдел „Риск и мониторинг“* – осъществява общ мониторинг на гарантираните портфейли посредством проверки (текущи и при предявяване на искане за плащане) в търговските банки относно спазването на заложените в гаранционните споразумения условия на ниво отделен клиент и на ниво портфейл. Осъществява и дейностите по идентифициране, оценка, мониторинг и прилагане на мерки за ограничаване влиянието на основните рискове.

Системата за наблюдение и управление на риска във Фонда включва:

1. Пакет от правила и процедури за гаранционната дейност, управление на ликвидността, политики за определяне на обезценка за несъбираемост на финансови активи, адекватни функционални характеристики на отделните звена, методика за оценка и управление чувствителността към рискове;
2. Параметри и лимити за извършване на сделки и операции, свързани с кредитния и ликвидния риск;
3. Надеждна система за счетоводна и управленска информация, която позволява текущото идентифициране и контрол на отделните видове рискове;
4. Процедури за отчитане, оценка, информиране и последващ контрол на рисковете, свързани с конкретните сделки и операции.

Кредитен риск

Кредитният риск е основният риск, на който е изложен Фондът, поради което неговото управление е основно в дейността му. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР ЕАД и с действащите законови и подзаконови нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната и гаранционна дейност, както и съгласно утвърдените международни норми и установените добри банкови практики, заложили във вътрешно-нормативната уредба на Дружеството.

Групата на ББР ЕАД използва модели за генериране на вътрешен рейтинг за оценката и управлението на кредитния риск (вкл. кредитен риск към банки-контрагенти) по формирани експозиции. В Дружеството функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на портфейлните гаранции. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на гаранционния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, анализи за финансовия и правен статус на всеки получател на гаранция и задължените лица.

Функцията по управление на кредитния риск осигурява прилагането на приетата от Съвета на директорите на НГФ ЕАД политика по отношение на риска и нейното съответствие със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на гарантирания портфейл. Рискът експозиция на гарантирания портфейл се управлява чрез редовен анализ на качеството на гарантираните кредити и на спазването на въведените ограничения по реда на действащите гаранционни споразумения с банките-партньори. Кредитният риск се ограничава и чрез въвеждането на лимит за плащане на ниво споразумение. Резултатите от мониторинга за спазването на лимитите се докладват на компетентните органи. Системата от лимити се преразглежда и актуализира периодически.

Управлението на кредитния риск по поетите задбалансови (гаранционни) ангажменти се осъществява както на индивидуални сделки (гаранции), така и на портфейлна база съгласно вътрешните правила и процедури за гаранционната дейност. Поемането на кредитен риск за сделки над определен размер изисква одобрение от не по-малко от двама от членовете на Съвета на директорите на НГФ ЕАД. Поемането на кредитен риск, свързан с промяна на разрешените максимални размери и лимити на портфейлна база изисква одобрения на колективните органи на Дружеството и едноличния собственик на капитала.

Управлението на кредитния риск по гаранционната схема по ПРСР включва задължително второ ниво на одобрение, което се извършва от съставения компетентен орган към програмата – Консултативен комитет в седемчленен състав от представители на МЗХ и Фонда, който одобрява всяка индивидуална сделка за поет ангажимент. На портфейлно ниво кредитният риск се управлява чрез въведени лимити за плащане, ограничаващи ангажмента на Дружеството да плати до определен дял от размера на портфейла от гаранции, издадени по определена програма към съответната банка-партньор. Последващото управление на поетия от НГФ ЕАД кредитен риск се осъществява чрез процедури за мониторинг, в рамките на които Фондът може да изключи от гарантирания портфейл определени кредити, които не отговарят на специфични изисквания на подписаните гаранционни споразумения.

Решенията за обезценка на вземанията се вземат на заседание на Комитет по провизиите, въз основа на предложение на отдел „Риск и мониторинг“.

Фондът извършва тримесечен преглед и анализ на всички вземания, на които е направена обезценка. За определяне на размера на провизиите по поетите задбалансови ангажменти, Дружеството използва Методология за процеса по извършване на оценка на риска на портфейл от кредити съгласно, която ежегодно се оценява риска по формираните гаранционни портфейли и прилага Модел за определяне на очакваните кредитни загуби (приложим за групата на ББР).

Експозиции с кредитен риск са и разплащателните сметки и банковите депозити на НГФ ЕАД. Депозитите на Фонда се управляват съобразно вътрешните правила на Групата на ББР ЕАД за експозициите и лимитите. Управлението на средствата на Фонда се осъществява съвместно с Управление „Ликвидност“ на ББР в съответствие с приетите от УС на ББР правила.

Риск от концентрация

Поради спецификата на дейността на НГФ ЕАД и целите, заложиени в Закона за ББР ЕАД, Фондът формира рискова експозиция за концентрация на гаранции/контрагаранции по кредити на МСП.

Кредитният риск от концентрация по отделни контрагенти (банки-партньори) се ограничава до ниво сключено с банката-партньор гаранционно споразумение, а за ограничаването на експозициите към индивидуални бенефициенти по програмите и свързани лица са въведени съответните лимити за максимални експозиции, които се анализират и оценяват периодично.

Лимитите за концентрация и всяка последваща промяна по тях се одобрява от Съвета на директорите на Фонда.

Пазарни рискове

Валутен риск

При управлението на валутния риск НГФ ЕАД следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции съгласно вътрешноопределените лимити. Дружеството не формира валутни позиции със спекулативна цел, формираните позиции са следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната гаранционна дейност. Фондът не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от лев и евро, докато курсът на лева към евро е устойчиво фиксиран.

Лихвен риск

Значителна част от капитала на Дружеството е инвестиран в депозити и ДЦК. Промяна в основните лихвени проценти в държавите-емитенти оказват влияние върху лихвените приходи от бъдещи реинвестиции и съответно паричните потоци на Дружеството, свързани с реинвестираните средства. Лихвеният риск по отношение на вече инвестираните средства – закупените ДЦК, е свързан с евентуална продажба на книжа преди падеж вследствие на ликвидна нужда, като ефектът е отразен в преоценъчен резерв във всеобхватния доход.

За ефективното управлението на лихвения риск се изготвят регулярни отчети и анализи за финансовите активи и пасиви на Дружеството, разпределени във времеви интервали, според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти. Към отчетените несъответствия по периоди се извършва оценка за очакваното изменение на лихвената крива, с цел идентифициране и измерване на потенциалния лихвен риск и ефекта му върху всеобхватния доход и потенциално капитала на НГФ ЕАД.

Рисковете по отношение на операциите на паричен и капиталов пазар се управляват, чрез система от утвърдени лимити, отразяващи рисковия профил на инвестициите, определени по параметри на портфейла, като индивидуална кредитна оценка на контрагента, тип финансов инструмент, матуритет на експозицията и др. Системата от лимити се преразглежда периодично, а изпълнението на лимитите е обект на ежедневен мониторинг и контрол. Тъй като Дружеството не поддържа търговски портфейл, съгласно регулаторните разпоредби не е заделян капитал за пазарен риск.

Ликвиден риск

Дружеството е с висок дял на условно-постоянни оперативни разходи и лихвени приходи от инвестирани в депозити и ДЦК средства. Основният източник на ликвиден риск е размерът на гарантирания портфейл – съответно, свързаните с него постъпления и плащания по гаранции. Евентуално влошаване на кредитните портфейли на банките-контрагенти би довело до увеличаване на броя предявени за плащане гаранции, което налага инвестиране на средства единствено в бързо ликвидни активи.

Ликвидният риск се следи в рамките на процеса по изготвяне на средносрочните бюджетни прогнози и годишни актуализации. Процесът включва анализ на очакваните парични потоци от дейността въз основа на модел със сценарии относно постъпленията и плащанията по поети гаранционни ангажименти. По отношение на ликвидния риск, обект на анализ, мониторинг и контрол са и ликвидните буфери на Фонда и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове.

В резултат на анализа, паричният поток, необходим за осигуряване на текущо плащане по гаранции се обезпечава посредством поддържане на оптимална ликвидност по разплащателна сметка и краткосрочни депозити.

Ценови риск на акции, котиран на борсата

Фондът няма експозиция.

Операционен риск

Управлението на операционния риск се извършва чрез стриктно наблюдение и регистриране на операционни събития, възникващи в дейността на различните звена и процеси в дейността на НГФ ЕАД и в Групата на ББР ЕАД, като събитията, характеризиращи се с по-голяма честота, както и тези със съществен потенциален или реален ефект върху финансовия резултат на Фонда са основа за анализи на операционния риск в различни сценарии и допускания. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на управлението му се поддържа регистър на операционните събития. Анализът на операционния риск е основно за усъвършенстване на вътрешните процеси и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до повторемост на операционните събития и/или отрицателен ефект върху финансовия резултат за Фонда.

Управление на собствения капитал

Основните цели на Фонда при управлението на собствения капитал са поддържането на неговото ниво в размери, достатъчни за развитие на дейността и постигане на общите цели, заложен при създаването му – подкрепа на икономическата политика на страната и развитието на МСП.

IV. ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ

Финансовият резултат след данъци от дейността на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД за 2023 г. е печалба в размер на 414 хил. лв.

Въз основа на резултатите от прилагането на тест за оценка на риска по гаранционния портфейл към края на 2023 г., ръководството на НГФ ЕАД прие покритието с очаквани кредитни загуби на портфейла да бъде намалено от 3.02 % за 2022 г. на 2.25 % за 2023 г., спрямо поетия от НГФ ЕАД ангажимент. На база оценката на риска по гаранционния портфейл заделените провизии осигуряват адекватно покритие на очакваните бъдещи загуби.

Оперативният доход на Фонда през 2023 г. е 4,781 хил. лв. (28% ръст спрямо 2022 г., въпреки несигурната икономическа ситуация) и са от два основни източника:

- Приходи от лихви от инвестирания капитал на Фонда в депозити и държавни ценни книжа в размер на 1,963 хил. лв.;
- Приходи от комисионни по издадени гаранции в размер на 2,819 хил. лв.

Основните разходи, които Фондът направи за дейността си през 2023 г. са административните и разходите за амортизация в размер на 1,318 хил. лв.

През периода са отчетени начислени обезценки по финансови активи в размер на 572 хил. лв. и са начислени очаквани кредитни загуби по гаранционни портфейли в размер на 2,431 хил. лв.

V. УПРАВЛЕНИЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

Едноличен собственик на капитала на Дружеството е „Българска банка за развитие“ ЕАД (ББР). На 13 май 2021 г. от Министерският съвет е прието Решение № 414 за увеличаване на акционерното участие на държавата в капитала на „Българска банка за развитие“ АД. На 04 юни 2021 г. „Българска банка за развитие“ ЕАД е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично акционерно дружество. Управлението на ББР се извършва в съответствие с чл. 5 от Закона за ББР, съгласно който Банката има двустепенна система на управление и правата на държавата в като едноличен собственик на капитала на Банката се упражняват от Министъра на иновациите и растежа – към датата на съставяне на настоящия документ.

Към датата на одобрение на настоящия доклад Управителният съвет на ББР е в следния състав:

- Илия Запрянов Караниколов – Председател на УС и Изпълнителен директор от 20.01.2023 г.;
- Иван Валентинов Церовски – Член на УС и Изпълнителен директор от 20.01.2023 г.;
- Цанко Руменов Арабаджиев – Член на УС и Изпълнителен директор от 07.07.2021 г.;
- Теодора Петрова Пешева – Член на УС от 25.03.2024 г.

През 2023 г. в състава на Управителния съвет са участвали и следните членове: на Едноличния собственик на капитала:

- Крум Георгиев Георгиев – Член на УС от 07.07.2021 г. до 14.02.2023 г.
- Марияна Димитрова Петкова - Член на УС и Изпълнителен директор от 13.06.2022 г. до 16.03.2023 г.

„Българска банка за развитие“ ЕАД се представлява съвместно от двама изпълнителни директори или поне един изпълнителен директор и един прокурист. Към 31.12.2023 г. Банката няма упълномощен прокурист.

През 2023 г. не са настъпили промени в основните принципи за управление в групата на ББР ЕАД. С решения на министъра на икономиката по протокол от 1 юни 2021 г. и по протокол от 20 юли 2021 г. са приети нови изменения в Устава на „Българска банка за развитие“ ЕАД, по силата на които ограничението за формиране на експозиции с размер над 5 млн. лв. не се отнася до дъщерните дружества на Банката.

Към 31 декември 2023 г. Надзорният съвет (НС) на ББР ЕАД е в състав Росен Андреев Карадимов - Председател на НС от 14.11.2022 г., Деляна Валериева Иванова - Заместник - председател и член на НС от 14.11.2022 г. и Стамен Стаменов Янев – Член на НС от 26.08.2020 г.

Фондът има едностепенна структура на управление - Съвет на директорите (СД), който Уставът предвижда да бъде в състав от три до пет членове.

През 2023 г. Съветът на директорите е бил в състав от четирима членове. Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на съвета на директорите заедно.

С решение на Едноличният собственик на капитала по Протокол № 27 от 10.03.2023 г. за нов член на Съвета на директорите на "Национален гаранционен фонд" ЕАД е избран г-н Иван Валентинов Церовски. Със същият протокол е освободен г-н Крум Георгиев Георгиев. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 17.03.2023 г.

Съвет на директорите на Дружеството към 31.12.2023 г.:

- Иван Валентинов Церовски – Председател на Съвета на директорите от 10.03.2023 г.
- Тодор Людмилов Тодоров – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Захарина Дамянова Тодорова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Деян Петров Калъпчиев – Член на Съвета на директорите от 27.09.2021 г.

Към датата на настоящия отчет Съветът на директорите е в състав:

- Иван Валентинов Церовски - Председател на Съвета на директорите;
- Тодор Людмилов Тодоров - Заместник-председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;
- Захарина Дамянова Тодорова - Член на Съвета на директорите;
- Деян Петров Калъпчиев - Член на Съвета на директорите.

Възнагражденията, които са получили членовете на Съвета на директорите и Изпълнителния директор през 2023 г. са в размер на 284 хил. лв. (2022: 249 хил. лв.).

Членовете на СД не притежават акции на Фонда, както и нямат специални права за придобиване на такива акции.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 б) на Търговския закон между членовете на СД на НГФ ЕАД или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на Дружеството в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва (Състав към 31.12.2023 г. и към датата на одобрение на този доклад):

Иван Валентинов Церовски – Председател на СД на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД от 17 март 2023 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД ЕИК: 121856059 – член на Управителния съвет и Изпълнителен директор от 20 януари 2023 г.;
- „ББР Лизинг“ АД, ЕИК: 205565411 – член на Съвета на директорите.
- Участие в капитала на търговски дружества:
- „Хай Тауър Кепитъл“ ЕООД, ЕИК: 206864466, едноличен собственик на капитала;

Тодор Людмилов Тодоров – Изпълнителен директор и заместник – председател на СД на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД от 20 май 2020 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Гленридж Кепитъл“ ЕООД, ЕИК: 205578775, управител;
- „Трейшън Инвест“ ЕАД, ЕИК: 207223310, член на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Гленридж Кепитъл“ ЕООД, ЕИК: 205578775, едноличен собственик на капитала;
- „Хобо България“ ООД, ЕИК: 205420451, съдружник – 15%.

Захарина Дамянова Тодорова – член на Съвета на директорите на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД от 20 май 2020 г.

Участие в управлението на други търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Деян Петров Калъпчиев – Член на Съвета на директорите на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД от 27 септември 2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- - „Кепитъл Алианс“ ЕООД, ЕИК: 175172627, управител до 21.12.2023 г.;

Участие в капитала на търговски дружества:

- - „Кепитъл Алианс“ ЕООД, ЕИК: 175172627, едноличен собственик на капитала;

Крум Георгиев Георгиев – председател на Съвета на директорите на НГФ от 06.07.2022 г. до 17.03.2023

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, член на УС от 07.07.2021 г. до 14.02.2023 г.;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411 – член на Съвета на директорите - от 23.08.2021 г. до 17.03.2023 г.;

VI. РАЗВИТИЕ НА "НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД" ЕАД ПРЕЗ 2024 г.

1. Цели и задачи по пряката дейност

Като част от Групата на ББР, НГФ ЕАД е инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Дружеството функционира в условията на прозрачност и прилага най-добрите практики в управлението на своята дейност. Основна задача на Фонда е подпомагане на сектори на икономиката, в които съществуват пазарни несъвършенства и изпитват затруднен достъп до финансиране, и предприемане на мерки за улесняване на достъпа до такова. В същото време улесняването на достъпа на МСП до банково финансиране не изчерпва основните приоритети на НГФ ЕАД и Групата на ББР: те включват и подпомагане на правителството в мерките за ускоряване на икономическия растеж, като чрез кредитната си и гаранционна дейност Групата на ББР подкрепя експортния потенциал и конкурентоспособността на бизнеса, като компенсира съществуващ пазарен недостиг във финансирането на определени сегменти и с това коригира рисковият им профил и насърчава търговските банки да развият експозицията си към тях. Тези задачи Групата на Банката осъществява чрез „допълване“ на пазара, като в същото време не допуска „изместване“ на търговските банки и не цели максимализиране на печалбата.

В настоящата среда основният фокус в дейността е утвърждаване на водещата позицията на Фонда в имплементирането и управлението на гаранционни програми за собствен риск въз основа на следните ключови конкурентни предимства:

- 15-годишен опит в управление на гаранционни схеми с утвърдена пазарна позиция;
- Бързо имплементиране на нови схеми въз основа на установените партньорски отношения с търговските банки в страната;
- Доказани резултати в управлението на риска – схемите се самофинансират и дейността на дружеството се самоиздържа и реализира положителен нетен резултат всяка година;
- Облекчени условия по схемите, включително процедури за контрол и мониторинг на партньорите, които са добре адаптирани и лесно приложими от тях.

Основните задачи пред Фонда за 2024 г. са:

- Ефективно прилагане на НГФ 2022 за оптимално усвояване на договорените обеми;
- Нова покана за гаранционната схема Лизинг – към нови и съществуващи партньори;
- Ефективно управление на гаранционните програми за собствен риск и средствата на *Министерството на земеделието и храните* в подкрепа на предприятия от сектор Селско, горско и рибно стопанство чрез гаранционни схеми по Програма за развитие на селските райони в Република България и Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г., 2014 – 2020 г. и Програма за развитие на селските райони 2007-2013, 2014 – 2020 г. и предприятия от сектор Растениевъдство и Животновъдство;
- Внедряване на изграденото през изтеклата година софтуерно решение за мониторинг и управление на гаранционните инструменти;
- Ефективно управление на капитала и временно свободните средства за осигуряване на достатъчни средства за изпълнение на настоящи и бъдещи програми;
- Проактивна комуникация с банкови и не-банкови финансови институции за следене на нуждите на пазара от съществуващи и нови гаранционни инструменти.

За да изпълни своите цели и задачи, НГФ ЕАД ще работи активно с банките-партньори по гаранционни споразумения, националните и европейски органи и институции пряко ангажирани с реализацията на схемите за финансов инженеринг, ще се стреми да привлича и нови партньори и ще търси сътрудничеството на сдружения на малкия и среден бизнес на национално и регионално ниво.

VII. СЪБИТИЯ СЪС СЪЩЕСТВЕНО ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА

Като част от Групата на ББР, „Национален гаранционен фонд“ ЕАД ще продължи да изпълнява антицикличната си и антикризисна роля и да подпомага МСП. Значителна част от предприятията и организациите преодоляха първоначалния негативен ефект от коронакризата, но натрупването на нови кризи – военните конфликти в Украйна и Близкия изток и прекъсването на веригите за доставка и последвалия ръст на цените на горива и храни, оказват нов и продължителен натиск върху бизнеса им. Съществен принос за лошото им състояние оказват и недостатъчните реформи в голяма част от социално-значимите сфери.

Към 31 декември 2023 г. и към датата на този финансов отчет, Фондът няма пряка експозиция към Украйна, Русия, Беларус и Близкия изток. Съобразно сключените гаранционни споразумения управлението на кредитите, включени в гарантирания портфейл, е делегирано на банките партньори. Гарантираните кредити също така следва да съответстват на вътрешните правила на банките партньори и подписаните гаранционни споразумения. Чрез извършване на мониторинг на гаранционните портфейли е осигурена възможност за интензивно наблюдение на състоянието на гаранционните схеми. Въпреки това е възможно събитията и потенциалното им въздействие върху общата икономическа ситуация да наложат преразглеждане на определени допускания и прогнози. Това може да доведе до съществени корекции на балансовата стойност на определени активи и пасиви, включително и на портфейла от гарантирани кредити, ДЦК и салда по сметки в рамките на следващата финансова година. Осигурен е строг мониторинг на бизнес дейностите, капитала и ликвидната позиция, както и на показателите за ранно предупреждение за качеството на активите (също и чрез ревизиране на сценариите за стрес тестове и непосредствен контакт с банките-партньори), както и на устойчивостта на кибер сигурността. Към датата на този доклад не се наблюдава значително отрицателно въздействие върху активите и операциите на Фонда. Групата на ББР реагира незабавно, прилага всички санкции и ограничения и осигурява спазване на действащия към всеки един момент регулаторен и нормативен режим. Ръководството на Групата редовно получава информация относно развитието на режимите на санкции и предприема подходящи мерки с цел спазване на приложимите разпоредби. На този етап ръководството не може да предостави надеждни прогнози за ефекта от събитията, тъй като ситуацията се променя с всеки изминал ден.

По-дългосрочното въздействие може да засегне и обема на търговия, паричните потоци, платежните операции, рентабилността, иницирането на нови сделки и качеството на активите. Въпреки това към датата на този финансов отчет Фондът продължава да изпълнява задълженията си в съответните срокове и следователно да прилага принципа на действащо предприятие при изготвяне на отчетите.

VIII. ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО

Ръководството на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД декларира, че приложеният годишен финансов отчет отразява достоверно имущественото и финансовото състояние на Фонда към 31 декември 2023 г. Използвана е подходяща счетоводна политика, която е прилагана последователно. Направени са необходимите преценки в съответствие с принципа на предпазливост при съставяне на годишния финансов отчет към края на годината. Ръководството използва приложимите счетоводни стандарти и годишният финансов отчет е съставен на принципа на действащото предприятие.

Ръководството на Фонда полага усилия за поддържане на подходяща счетоводна система, която отговаря на действащите счетоводни стандарти. Годишният финансов отчет разкрива състоянието му с разумна степен на точност.

Предприети са всички мерки за опазване активите на Фонда, предотвратяване на измами и недопускане нарушаване на законите в страната.

Настоящият доклад за дейността е приет на 29 май 2024 г. от Съвета на директорите на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД и е подписан от:

Тодор Тодоров
Изпълнителен директор,
Зам. председател на СД

Захарина Тодорова
Член на Съвета на
директорите

Деян Калъпчиев
Член на Съвета на
директорите

**ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР И
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2023**

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До едноличния собственик на Национален гаранционен фонд ЕАД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на Национален гаранционен фонд ЕАД („Дружеството“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2023 и за всеобхватния доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи съществена информация за счетоводната политика и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2023 и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане („МСФО“), приети от Европейския съюз („ЕС“).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти („МОС“). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители („Кодекса на СМСЕС“), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит („ЗНФО“), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Съветът на директорите на Дружеството („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок,

отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители („ИДЕС“). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Делойт Одит ООД

Делойт Одит ООД

Росица Ботева
Управител

Регистриран одитор, отговорен за одита

ул. Михаил Тенев 4
1784 София, България

31 май 2024

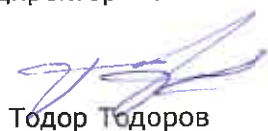
**ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.**

В хиляди лева

	Бележки	2023	2022
Активи			
Парични средства и парични еквиваленти	12.1	3,372	33,363
Вземания от банки	12.2	64,386	64,309
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	14.1	73,973	43,616
Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	14.2	8,964	8,964
Финансови активи по амортизирана стойност	13	10,049	10,026
Други активи	11,15.1, 15.2,16	1,692	1,276
Общо активи		162,436	161,554
Пасиви			
Други привлечени средства	17	65,672	65,776
Очаквани кредитни загуби по гаранции	8	6,813	4,382
Други пасиви	15.2,18	336	272
Общо пасиви		72,821	70,430
Собствен капитал			
Акционерен капитал	19	80,000	80,000
Преоценъчен резерв	19	(5,796)	(6,388)
Законови резерви	19	11,697	11,697
Неразпределена печалба		3,714	5,815
Общо собствен капитал		89,615	91,124
Общо пасиви и собствен капитал		162,436	161,554

Приложените бележки от 1 до 23 са неделима част от този финансов отчет.

Финансовият отчет на "Национален гаранционен фонд" ЕАД е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 29 май 2024 г.

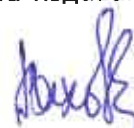
Тодор Тодоров

Изпълнителен директор
Зам. председател на СД

Захарина Тодорова

Член на Съвета на
директорите

Деян Калъпчиев

Член на Съвета
на директорите

Ваня Косева

Главен счетоводител
и съставител

Росица Ботева

Регистриран одитор, отговорен за одита

Дата: 31.05.2024

**ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.**

В хиляди лева

	Бележки	2023	2022
Приходи от лихви		1,963	1,451
Разходи за лихви		(2)	(2)
Нетен доход от лихви	6	1,961	1,449
Приходи от такси и комисиони		2,819	1,942
Разходи за такси и комисиони		(15)	(5)
Нетен доход от такси и комисиони	7	2,804	1,937
Нетен доход от операции в чуждестранна валута		(1)	-
Други доходи от дейността	9	17	48
Оперативен доход		4,781	3,434
Общи административни разходи	10	(1,275)	(1,196)
Разходи за амортизации	15.1,15.2 12.1,12.2	(43)	(34)
Обезценка на финансови активи	13,14.1	(572)	389
Обезценка на гаранционни портфейли	8	(2,431)	202
Печалба преди данъци		460	2,795
Разход за данък върху печалбата	11	(46)	(280)
Печалба за годината		414	2,515
Друг всеобхватен доход			
<i>Статии, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Нетна промяна в справедливата стойност на капиталови финансови активи, отчитани по справедлива стойност през ДВД		-	(932)
<i>Статии, които впоследствие могат да се прекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи по справедлива стойност в ДВД		592	(8,087)
Общо друг всеобхватен доход за годината		592	(9,019)
Общо всеобхватен доход за годината		1,006	(6,504)

Приложените бележки от 1 до 23 са неделима част от този финансов отчет.

Финансовият отчет на "Национален гаранционен фонд" ЕАД е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 29 май 2024 г.

Тодор Тодоров

Изпълнителен директор
Зам. председател на СДЗахарина
ТодороваЧлен на Съвета на
директорите

Деян Калъпчиев

Член на Съвета на
директорите

Ваня Косева

Главен счетоводител
и съставител

Росица Ботева

Регистриран одитор, отговорен за одита

Дата: 31.05.2024

**ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.**

	Основен капитал Бел. 19	Законови резерви Бел. 19	Резерв по финансови активи по справедлива стойност през ДВД Бел. 19	Неразпределена печалба	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Салдо към 1 януари 2022 г.	80,000	11,697	2,631	3,300	97,628
Всеобхватен доход за периода					
Печалба за годината	-	-	-	2,515	2,515
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци	-	-	(9,019)	-	(9,019)
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	(9,019)	2,515	(6,504)
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал					
Трансфер към резерви въз основа решения на акционера	-	-	-	-	-
Дивиденди към акционери	-	-	-	-	-
Общо сделки с акционери	-	-	-	-	-
Салдо към 31 декември 2022 г.	80,000	11,697	(6,388)	5,815	91,124
Всеобхватен доход за периода					
Печалба за годината	-	-	-	414	414
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци	-	-	592	-	592
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	592	414	1,006
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал					
Трансфер към резерви въз основа решения на акционера	-	-	-	-	-
Дивиденди към акционери	-	-	-	(2,515)	(2,515)
Общо сделки с акционери	-	-	-	(2,515)	(2,515)
Салдо към 31 декември 2023 г.	80,000	11,697	(5,796)	3,714	89,615

Приложените бележки от 1 до 23 са неделима част от този финансов отчет.

Финансовият отчет на "Национален гаранционен фонд" ЕАД е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 29 май 2024 г.

Тодор Тодоров

Захарина Тодорова

Деян Калъпчиев

Ваня Косева

Изпълнителен директор
Зам. председател на СД

Член на Съвета на директорите

Член на Съвета на директорите

Главен счетоводител и съставител

Росица Ботева

Регистриран одитор, отговорен за одита

Дата: 31.05.2024

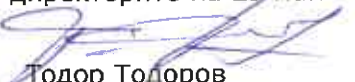

**ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.**

В хиляди лева	Бележки	2023	2022
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба за годината		414	2,515
Корекции за:			
Амортизация на имоти, машини, съоръжения и оборудване	15.1	1	1
Амортизация на нематериални активи	15.1	-	8
Амортизация на активи с право на ползване	15.2	42	25
Разходи за обезценки по портфейлни гаранции	8	2,431	(202)
Разходи за обезценка на вземания по платени гаранции	12.2	937	(227)
Разход за данък печалба	11	46	280
		3,871	2,400
Изменение на:			
- търговски и други вземания (от банки)	12.2	(1,013)	1,297
- други активи		(417)	(711)
- други пасиви		18	(208)
Паричен поток от оперативна дейност		2,459	2,778
Изплатени данъци върху печалбата		-	(48)
Нетен паричен поток от оперативна дейност		2,459	2,730
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Придобиване на имоти, машини, съоръжения	15.1	(1)	-
Изменение на държавни ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност	13	(23)	34
Изменение на държавни ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в ДВД		(29,765)	13,071
Изменение на капиталови инструменти	14.2	-	1,036
Нетен паричен поток за/от инвестиционна дейност		(29,789)	14,141
Паричен поток от финансова дейност			
Постъпления по привлечени средства		681	553
Плащания по привлечени средства		(785)	(272)
Плащания по лизинг		(42)	(27)
Платен дивидент		(2,515)	-
Нетен паричен поток за/от финансова дейност		(2,661)	254
Нетно изменение на пари и парични еквиваленти		(29,991)	17,125
Пари и парични еквиваленти на 1 януари		33,363	16,238
Пари и парични еквиваленти на 31 декември	12.1	3,372	33,363

Приложените бележки от 1 до 23 са неделима част от този финансов отчет.

Финансовият отчет на "Национален гаранционен фонд" ЕАД е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 29 май 2024 г.

Тодор Тодоров
Изпълнителен директор
Зам. председател на СД

Захарина Тодорова
Член на Съвета на директорите

Деян Калъпчиев
Член на Съвета на директорите

Ваня Косева
Главен счетоводител и съставител

Росица Ботева
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата: 31.05.2024

1. Корпоративна информация

Финансовият отчет на "Национален гаранционен фонд" ЕАД (Дружеството, Фондът, НГФ ЕАД) за годината, приключваща на 31 декември 2023 г., е одобрен за издаване от Съвета на директорите на Дружеството на 29 май 2024 г.

"Национален гаранционен фонд" ЕАД е дружество, учредено на 12 август 2008 г. въз основа за Закона за Българската банка за развитие и е регистрирано в Търговския регистър на 22 август 2008 г. с ЕИК 200321435. Дружеството е 100% собственост на "Българска банка за развитие" ЕАД (ББР ЕАД). Финансовата година на Дружеството приключва на 31 декември.

Съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ), "Национален гаранционен фонд" ЕАД е финансова институция, вписана през 2009 г. от БНБ в Регистъра по чл. 3, ал. 2 от Закона за кредитните институции (ЗКИ) под номер BGF00052.

Създаването на Националния гаранционен фонд ЕАД има за цел да осигурява гаранции за малки и средни предприятия.

Адресът на управление на Фонда е: България, гр. София, район „Средец“, ул. "Дякон Игнатий" №1.

Емитираният акционерен капитал на Фонда от 800,000 броя поименни, безналични акции с номинална стойност 100 лв. на една акция се притежава от ББР ЕАД.

НГФ ЕАД има едностепенна система на управление – Съвет на директорите (СД), състоящ се от трима до петима членове.

С решение на Едноличния собственик на капитала по Протокол № 27 от 10.03.2023 г. за нов член на Съвета на директорите на "Национален гаранционен фонд" ЕАД е избран г-н Иван Валентинов Церовски. Със същият протокол е освободен г-н Крум Георгиев Георгиев. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 17.03.2023 г.

Към 31 декември 2023 г. Съветът на директорите има следния състав:

- Иван Валентинов Церовски - Председател на Съвета на директорите;
- Тодор Людмилов Тодоров - Заместник-председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;
- Захарина Дамянова Тодорова - Член на Съвета на директорите;
- Деян Петров Калъпчиев - Член на Съвета на директорите.

С решение на Едноличния собственик на капитала по Протокол № 27 от 10.03.2023 г. за нов член на Съвета на директорите на "Национален гаранционен фонд" ЕАД е избран г-н Иван Валентинов Церовски. Със същият протокол е освободен г-н Крум Георгиев Георгиев. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 17.03.2023 г.

Към датата на настоящия отчет Съветът на директорите е в състав:

- ✗ Иван Валентинов Церовски - Председател на Съвета на директорите;
- ✗ Тодор Людмилов Тодоров - Заместник-председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;
- ✗ Захарина Дамянова Тодорова - Член на Съвета на директорите;
- ✗ Деян Петров Калъпчиев - Член на Съвета на директорите.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно.

1. Корпоративна информация (продължение)

Предметът на дейност на НГФ ЕАД е определен като обхват в Закона за Българската банка за развитие (ДВ 43/29 април 2008 г.). В глава десета от закона е уреден обхватът на дейността на НГФ ЕАД:

- а/ издаване на гаранции за допълване на обезпечението по заеми на малки и средни предприятия;
- б/ предлагане на други гаранционни продукти като:
 - гаранции за участие в търгове;
 - гаранции за добро изпълнение;
- в/гаранции за авансови плащания и за изплащане на кредити за износител;
- г/ други подобни услуги.

Гаранциите покриват до 50% от съответното задължение, към което се отнасят. Максималната стойност на издадените от Фонда гаранции към едно търговско дружество не може да надвишава 10 на сто от капитала на Фонда. С промяната на закона за ББР ЕАД от м. декември 2012 г., издаваните гаранции във връзка с гаранционни схеми по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. и по Оперативната програма за развитие на сектор Рибарство 2007 – 2013 г., могат да покриват до 80 на сто от задължението.

Средносписъчният брой на персонала за 2023 г. е 10 служители (2022 г.: 11 служители). Към 31 декември 2023 г. във Фонда работят 10 служители (към 31.12.2022 г.: 10).

2. База за изготвяне на финансовия отчет

Изявление за съответствие

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) и тълкуванията, издавани от Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), приети от Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката за общо предназначение - базисната счетоводна база, еквивалентна на рамковата дефиниция, въведена от §1, т. 8 от допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството "Международни счетоводни стандарти" (МСС).

Настоящият финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на:

- Финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- Финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- Финансови инструменти, отчитани по амортизирана стойност.

Финансовият отчет включва отчет за финансовото състояние, отчет за всеобхватния доход, отчет за промените в собствения капитал, отчет за паричните потоци и пояснителни бележки към тях.

2. База за изготвяне на финансовия отчет (продължение)

Действащо предприятие

Дейността на Дружеството през 2023 г. се характеризира с предоставяне на гаранции по кредити на малки и средни предприятия. При изготвяне на финансовия отчет Ръководството е анализирано способността на Дружеството да продължи своята дейност, както и пазарната ситуация. Дружеството очаква да продължи да укрепва своите позиции на пазара в България и да реализира положителен финансов резултат и за в бъдеще. Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Степен на ликвидност и матуритетна структура

Фондът представя отчета за финансовото си състояние най-общо по степен на ликвидност. Анализ относно възстановяването на активите или уреждането на пасивите е представен в Бележки 4.2. и 4.3. Анализ относно възстановяването на активите или уреждането на пасивите в рамките на дванадесет месеца след датата на отчета за финансовото състояние (текущи) и след повече от 12 месеца след датата на отчета за финансовото състояние (нетекучи) е представен в бележките към финансовия отчет.

Съпоставимост на данните

Финансовият отчет предоставя сравнителна информация по отношение на предходния период. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

База за оценяване

Настоящият финансов отчет е изготвен на база историческа стойност, с изключение на финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност или амортизирана стойност в зависимост от класификацията на актива.

Валута на представяне

Настоящият финансов отчет е представен в хиляди български лева. Българският лев е функционалната валута и валутата на представяне на "Национален гаранционен фонд" ЕАД.

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансово отчитане изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в секция Съществени счетоводни политики.

2. База за изготвяне на финансовия отчет (продължение)

Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

Справедливата стойност се дефинира като цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Дружеството оповестява информация за справедливата стойност на тези финансови активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетената балансова стойност.

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява нуждата от управленска преценка и предположения, както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности. Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите и се променя въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти Дружеството определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара. За капиталови инвестиции, за които няма наблюдаеми пазарни цени, Дружеството приема, че справедливата стойност е цената на придобиване. Дружеството има установена контролна среда по отношение на оценяване на справедливи стойности.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари, които са обект на сделка между страни, са определени чрез използването на техники за оценки. Тези техники за оценки се придържат към употребата на пазарни данни, когато има такива, и колкото е възможно по-малко на специфичните оценки на Дружеството.

Йерархия на справедлива стойност

Дружеството използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;

2. База за изготвяне на финансовия отчет (продължение)

Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (продължение)

- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котирани цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите.

Обезценка на финансови активи

Фондът признава коректив (обезценка) за загуби от финансови активи като прилага т.н. модел на „очакваните кредитни загуби“ (ОКЗ), т.е. коректив за загуба се признава, независимо от това дали е настъпило конкретно събитие на загуба. Моделът се прилага при първоначалното признаване по отношение на всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, включително кредитни ангажименти и финансови гаранции.

Коректив за загуби не се отчита и по отношение на капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, поради факта, че всички промени в справедливата им стойност се отчитат в друг всеобхватен доход и впоследствие никога не се рекласифицират в печалбата или загубата.

ОКЗ се базират на разликата между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват паричните потоци от възстановени суми по платени гаранции, законова лихва, които представляват неразделна част от условията на договора.

Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- МСФО 17 Застрахователни договори** - включително изменения на МСФО 17, публикувани от СМСС, приети от ЕС през юни 2020 и декември 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети** - Оповестяване на счетоводната политика, прието от ЕС на 2 март 2022 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- Изменение на МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки** - Дефиниция за счетоводни приблизителни оценки, прието от ЕС на 2 март 2022 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- Изменение на МСС 12 Данъци върху дохода** - Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, произтичащи от еднократна сделка, прието от ЕС на 11 август 2022 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);

2. База за изготвяне на финансовия отчет (продължение)

Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период (продължение)

- **Изменение на МСС 12 Международна данъчна реформа – Примерни правила на Втори стълб** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023).*

* изключението, посочено в изменението на МСС 12 (че предприятието не признава и не оповестява информация относно отсрочени данъчни активи и пасиви, свързани с данъци върху дохода съгласно втория стълб на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), е приложимо веднага след издаване на измененията и ретроспективно в съответствие с МСС 8. Останалите изисквания за оповестяване са приложими за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени във финансовия отчет на Дружеството.

Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

По-долу са представени накратко публикуваните стандарти или техните промени, които все още не са действащи или не са приложени по-рано от Дружеството към датата на издаване на настоящия индивидуален финансов отчет.

- **Изменение на МСФО 16 Лизинг – Задължения по лизинг при продажба и обратен лизинг**, издадено от СМСС на 22 септември 2022 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024);

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС, не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- **МСФО 18 – Представяне и оповестявания във финансовия отчет:** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2027)
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети – Класификация за задълженията като текущи и нетекущи и нетекущи задължения с ковенанти** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024);
- **Изменение на МСС 7 и МСФО 7: Финансови споразумения с доставчици** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024);
- **Изменение на МСС 21: Ефекти от промените в обменните курсове – Липса на обменяемост** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2025);
- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – Европейската комисия е взела решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт;

2. База за изготвяне на финансовия отчет (продължение)

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС (продължение)

- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Продажба или вноса на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период, но е разрешено по-ранно прилагане). Датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал).

Дружеството очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Дружеството прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно **МСС 39 Финансови инструменти** - Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет, ако се приложи към отчетната дата.

3. Съществена информация за счетоводните политики

Функционална валута и валута на представяне

За НГФ ЕАД функционална валута е националната валута на Република България - лев. Валутните операции, т.е. операциите, деноминирани във валута, различна от лева, се оценяват по валутния курс, валиден в деня на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се преоценяват в отчета по курса, валиден към датата на отчета. Цялата финансова информация, представена в лева, е закръглена до хиляда, освен когато е посочено друго.

Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив за едната страна по договора и финансов пасив или капиталов инструмент за другата. Финансов актив или финансов пасив се признава в отчета за финансовото състояние, тогава когато Фондът стане страна по договорните условия за финансов инструмент, в следствие на което възникват законови права за него да получи или законови задължения да плати парични средства или друг еквивалент. Планирани бъдещи сделки, не се отчитат като финансови активи или пасиви, докато Дружеството не стане страна по договор, независимо от вероятността сделката да бъде осъществена.

При първоначалното им признаване финансовите активи и пасиви се оценяват по справедлива стойност. За финансови активи и пасиви, които в следствие не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, транзакционните разходи, които са директно относими към генерирането на финансовия актив/пасив, се добавят към справедливата стойност на инструмента при първоначалното му признаване. Разходите по сделката за финансови инструменти, които се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата, се отчитат директно в печалбата или загубата при първоначалното им признаване.

Справедливата стойност при първоначалното признаване на финансов инструмент е обичайно цената по сделката.

Финансови активи и пасиви, които участват в хеджиращо взаимоотношение се отчитат в съответствие с изискванията за счетоводно хеджиране.

3. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в отчета за финансово състояние тогава и само тогава, когато Дружеството има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Метод на ефективната лихва

Методът на ефективната лихва представлява метод за определяне на амортизираната стойност на финансов инструмент и за разпределяне на прихода/разхода от него за определен период от време. Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични постъпления или плащания (включително всички получени такси и други надбавки или отбивки) за очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-кратък период, до балансовата му стойност.

Финансови активи

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират като такива, които впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (ДВД) и като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата. Ръководството определя класификацията на инвестициите при първоначалното им придобиване и преоценява предназначението им в края на всеки отчетен период, ако това е разрешено и уместно.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им придобиване зависи от:

- Бизнес модела, който се прилага за управлението им;
- Характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност в ДВД, финансовият актив трябва да поражда парични потоци, които представляват само плащания по главница и лихва по неиздължената сума на главницата.

Бизнес моделът на Фонда за управление на финансовите активи се позовава на начина, по който той управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете.

За целите на последващото оценяване финансовите активи се класифицират в четири категории:

1. Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност

Тази категория е най-съществена за Фонда. Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако са изпълнени следните две условия:

- Активите се управляват в бизнес модел, чиято цел е събиране на договорните парични потоци;
- Съгласно договорните условия на инструмента, на определени дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

3. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

В тази категория НГФ ЕАД отчита пари и парични еквиваленти, вземания от банки, някои инвестиции в дългови ценни книжа, търговски вземания. Амортизираната стойност е първоначалната стойност на инструмента, коригирана с погашенията по главницата и с натрупаната амортизация на разликата между първоначалната стойност и стойността на падеж с използването на метода на ефективния лихвен процент и намалена с коректив за загуби от обезценка.

Ефективният лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия актив или финансовия пасив до brutната балансова стойност на финансов актив или до амортизираната стойност на финансов пасив.

При определяне на очакваните бъдещи парични потоци Фондът взема предвид всички договорени условия по сделката, в това число премии, такси и други възнаграждения дължими от контрагента, които влияят пряко върху доходността от сделката и са неразделна част от ефективния лихвен процент.

В случаите, когато паричните потоци, необходими за изчисляването на ефективния лихвен процент не могат да бъдат надеждно оценени, Дружеството използва договорените парични потоци през пълния договорен срок на инструмента за целите на изчисляване на ефективния лихвен процент.

2. Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (ДВД)

Фондът оценява дълговите си инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, ако са удовлетворени и двете следни условия:

- Активите се управляват в бизнес модел, чиято цел е, както събиране на договорните парични потоци, така и продажбата на финансовите активи;
- Съгласно договорните условия на инструмента, на определени дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

По отношение на дълговите инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, приходите от лихви, валутната преоценка и загубите от обезценка или тяхното възстановяване се признават в печалбата или загубата и се изчисляват по същия начин както тези за финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност. Останалите промени в справедливата стойност се признават в друг всеобхватен доход. При отписване кумулативната промяна в справедливата стойност, призната в друг всеобхватен доход, се рекласифицира в печалбата или загубата.

Дълговите инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход на Фонда включват инвестиции в държавни ценни книжа.

3. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

3. Капиталови инструменти, определени за оценяване по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (ДВД) при първоначалното им признаване.

При първоначалното им признаване Фондът може да избере да класифицира неотменимо капиталови инструменти като такива, определени по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, когато те отговарят на изискванията за собствен капитал съгласно МСС 32 Финансови инструменти: Представяне и когато не се държат с цел търгуване. Класификацията се определя на база индивидуален инструмент.

Печалбите и загубите от тези финансови активи никога не се рекласифицират в печалбата или загубата. Дивидентите се признават като други приходи в отчета за всеобхватния доход, когато правото върху плащането бъде установено, с изключение на случаите, когато Дружеството извлича ползи от тези постъпления като възстановяване на част от цената на придобиване на финансовия актив, в който случай печалбите се отчитат в друг всеобхватен доход. Капиталовите инструменти, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, не са обект на тест за обезценка.

4. Финансови инструменти, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови активи, държани за търговия и финансови активи, определени при първоначалното им признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или финансови активи, които задължително се изисква да бъдат оценявани по справедлива стойност. Финансовите активи се класифицират като държани за търговия, ако са придобити с цел продажба или повторно придобиване в кратък срок. Деривативите, също се класифицират като държани за търговия, освен ако не са определени като ефективни хеджингови инструменти. Финансови активи с парични потоци, които не представляват единствено плащания по главницата и лихвата, се класифицират и оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата, независимо от бизнес модела.

Независимо от критериите за дълговите инструменти, които следва да бъдат класифицирани по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, както е описано по-горе, дълговите инструменти могат да бъдат определени като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното им признаване, ако така се елиминира или се намалява съществено счетоводното несъответствие. Финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата се представят в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, като нетните промени в справедливата стойност се признават в отчета за всеобхватния доход.

Фондът няма практика да инвестира във финансови активи с цел печалба и не е определил при първоначалното им придобиване финансови активи, които да бъдат отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Видове финансови активи, представени в отчета за финансовото състояние

3. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните еквиваленти за целите на отчета за паричните потоци се състоят от парични средства в брой, по разплащателни сметки в банки, предоставени депозити на банки - на виждане и/или с оригинален срок до три месеца, в това число и по репо-сделки с оригинален срок до три месеца.

Те се представят в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизирана стойност.

Вземания от банки и по гаранционни такси

Вземанията от банки и по гаранционни такси са финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не са котираны на активен пазар. Такива активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване вземания по платени гаранции и депозити се оценяват по амортизирана стойност.

Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД

Капиталови инструменти, които не са определени като инвестиции в дъщерни дружества, съвместни предприятия или асоциирани дружества, се представят в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност в друг всеобхватен доход при първоначалното им признаване.

Дивидентите, получени от капиталови ценни книжа, се представят в отчета за всеобхватния доход като приходи от дивиденти когато Фондът придобие правото да получи дивиденти и сумата на дивидентите може да бъде надеждно оценена. В случай, че съществуват ясни доказателства, че дивидентите представляват възстановяване на част от първоначалната стойност на инвестицията, то те не се отчитат в печалбите или загубите за периода, а намаляват балансовата стойност на инвестицията.

Дългови ценни книжа

Дълговите ценни книжа се представят в отчета за финансовото състояние в зависимост от бизнес модела при който се управляват и съгласно първоначалната им класификация.

Получените лихви от ценни книжа се представят като приходи от лихви в отчета за всеобхватния доход.

Отписване на финансови активи

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва главно когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли; или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Фондът е поел задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което или (а) Фондът е прехвърлил в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или (б) Фондът нито е прехвърлил, нито е запазил в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазил контрола върху него.

3. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Отписване на финансови активи (продължение)

Когато Фондът е прехвърлил правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпил в споразумение за прехвърляне, той прави оценка на това дали и до каква степен е запазил рисковете и ползите от собствеността. Когато той нито е прехвърлил, нито е запазил в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлил контрола върху него, той продължава да признава прехвърления актив, до степента на продължаващото си участие в него. В този случай НГФ ЕАД признава и свързаното задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Фондът е запазил.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Дружеството да изплати.

Обезценка на финансови активи

Формирането на разходи за загуба от обезценка за несъбираемост на финансовите активи се извършва посредством приета от ръководството Политика за класификация и оценка на инструменти, попадащи в обхвата на МСФО 9.

Портфейлът от вземания на НГФ ЕАД включва вземанията на Фонда, формирани след извършено от него плащане по сключено гаранционно споразумение в рамките на съответната гаранционна програма. Предвид спецификата на издаваните от НГФ ЕАД гаранции, Дружеството анализира вземанията и евентуалната им обезценка на индивидуален принцип, посредством прилагане на Политика за класификация и оценка на инструменти, попадащи в обхвата на МСФО 9.

Фондът признава коректив (обезценка) за загуби от финансови активи, като прилага т.н. модел на „очакваните кредитни загуби“ (ОКЗ), т.е. коректив за загуба се признава, независимо от това дали е настъпило конкретно събитие на загуба. Моделът се прилага при първоначалното признаване по отношение на всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, включително кредитни ангажменти и финансови гаранции.

Коректив за загуби не се отчита и по отношение на капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, поради факта, че всички промени в справедливата им стойност се отчитат в друг всеобхватен доход и впоследствие никога не се рекласифицират в печалбата или загубата.

ОКЗ се базират на разликата между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват паричните потоци от възстановени суми по платени гаранции, законова лихва, които представляват неразделна част от условията на договора.

Изменението в коректива за загуби се отчита като резултат от обезценка в печалбата или загубата за периода.

3. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

Когато в последващи периоди кредитното качество на финансовия актив се подобри, така че повече не е налице значително увеличение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване на актива, корективът се оценява отново на база на очакваните кредитни загуби за 12 месеца.

По отношение на търговските вземания Фондът прилага опростен подход за изчисление на ОКЗ. Следователно той не проследява промените в кредитния риск, а вместо това признава обезценка за загуба въз основа на ОКЗ за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата. НГФ ЕАД е създал матрица за провизиране, която се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирана с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда.

Политиката на Фонда е да оценява ОКЗ за дългови инструменти по амортизирана стойност и дългови инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход на 12-месечна база. Когато, обаче, е налице значително повишение на кредитния риск след възникването, провизията се базира на ОКЗ за целия срок на инструмента. НГФ ЕАД използва рейтингите както за определяне на това дали кредитният риск на дълговия инструмент е значително повишен, така и за приблизителна оценка на ОКЗ.

Дружеството счита даден финансов инструмент за такъв в неизпълнение, когато договорните плащания са в просрочие в продължение на 90 дни. Експозициите, по които договорните плащания са с просрочие над 30 дни, се използват като индикатор за влошаване на структурата на гарантирания портфейл. В определени случаи обаче то може да разглежда даден финансов актив като такъв в неизпълнение, когато вътрешна или външна информация предоставя индикация, че е малко вероятно НГФ ЕАД да получи пълния размер на неиздължените суми по договора, преди да се вземат под внимание каквито и да било кредитни подобрения, държани от него.

Финансови активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора. Събраните впоследствие суми по отписани вземания по платени гаранции се признават като приход за текущия период в намаление на разходите по ОКЗ.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви, които не са деривативни инструменти или не са определени при придобиването им за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата, се отчитат по амортизирана стойност. Първоначално те се признават по "себестойност", т.е. справедливата стойност на получените парични потоци при възникване на пасива, намалени с разходите по сделката. Впоследствие, всяка разлика между нетните парични потоци и остатъчната стойност се признава в печалбата или загубата за периода по метода на ефективната лихва за срока на пасива.

3. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови пасиви (продължение)

Финансовите пасиви на Фонда включват привлечени средства и други търговски задължения, очаквани кредитни загуби по гаранции, лизингови задължения и отразяват ангажиментите на Дружеството да погаси поетите задължения на падежа посредством парични средства или други финансови активи. НГФ не е определил финансови пасиви за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата и отчита всичките си финансови пасиви по амортизирана стойност чрез прилагане на метода на ефективната лихва.

Финансов пасив се отписва от отчета за финансовото състояние, когато той е погасен, т.е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало или е анулирано или срокът му е изтекъл. Замяната на съществуващ финансов пасив с друг дългов инструмент от същия заемодател със съществено различни условия, или същественото модифициране на условията на съществуващ финансов пасив, се отчита като отписване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив. Разликата между балансовите стойности на първоначалния и новия пасив, се признава в отчета за всеобхватния доход.

Нетиране на финансови активи и пасиви

Фондът не допуска нетиране на финансови активи и пасиви, освен ако това не е разрешено от определен стандарт или разяснение. Финансовите активи и пасиви биха могли да бъдат нетирани при представянето им в отчета за финансовото състояние само в случай, че Фондът има законно право да извърши такова прихващане и възнамерява да извърши уреждане на нетна основа или да реализира актива и погаси пасива едновременно.

Договори за финансови гаранции (МСФО 9)

Договори за финансови гаранции са такива договори, които задължават издателя на гаранцията да обезщети лицето в полза на което е издадена, вследствие на неизпълнение от страна на трето лице - дебитор, на поети задължения, които са били гарантирани. Първоначалното отчитане на финансови гаранции се извършва по справедлива стойност, като се приема, че справедливата стойност към момента на издаване на гаранцията е таксата, събрана за издаването ѝ. Вземания за бъдещи премии не се признават. Приходът от комисионни се разсрочва по линеен метод, за периода за който се отнася. В последствие, задълженията на Фонда по финансови гаранции се отчитат по по-високата от първоначално признатата стойност, намалена със съответната амортизация и провизията, която би следвало да се начисли, за да може НГФ ЕАД да покрие задълженията си по договора, възникващи към датата на отчета. Очакваните кредитни загуби, отнасящи се до издадени финансови гаранции, се отразяват в отчета за всеобхватния доход в перото Обезценка на гаранционни портфейли. Вероятността да възникне задължение за плащане от страна на Фонда по такива договори, се оценява на базата на исторически опит с подобни инструменти.

Към края на всеки отчетен период, Фондът извършва преглед на своите условни ангажименти с цел да установи дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси на Фонда за погасяване на задължение. В случай на възникнали събития, Фондът провизира задължението си до стойността на бъдещите си разходи (загуби), свързани с изходящите потоци от плащания.

3. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Договори за финансови гаранции (МСФО 9) (продължение)

Очаквани кредитни загуби по издадени портфейлни гаранции

Тези разходи (загуби) се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към трети лица.

С оглед коректна оценка на портфейлите по гаранционните схеми за собствен риск "Гаранционна схема 2009-2013", "Гаранционна схема 2017-2018", "Гаранционна схема 2019-2020", "Гаранционна схема 2022", "Гаранционна схема 2022 Лизинг" и Гаранционна схема COSME, НГФ ЕАД прилага Политика за класификация и оценка на инструменти, попадащи в обхвата на МСФО 9, Процедура за присъждане на рейтинг на портфейл от кредити и Методика за определяне на очакваните кредитни загуби и процедура за тяхното изчисляване. Чрез прилагане на модел за изчисление на очакваните загуби се извършва изчисление на очакваните загуби на финансовите инструменти в портфейла на НГФ ЕАД. Моделът за определяне на очакваните кредитни загуби се базира на следните принципи:

- извършване безпристрастна оценка чрез вероятностно претегляне на набор от възможни резултати;
- отразяване стойността на парите във времето;
- използване релевантна и подкрепяща информация за минали и текущи събития, както и прогнози за бъдещи такива, която е на разположение към отчетната дата без извършване на прекомерни разходи или усилия;
- базиране на текуща оценка за кредитния риск на контрагентите;
- отразяване прогнозна оценка на набор от макроикономически данни.

Съгласно изискванията на МСФО 9, финансовите инструменти се разпределят на три фази – Фаза 1, Фаза 2 и Фаза 3. Разпределението се извършва на база оценка на изменението в кредитното качество на контрагентите спрямо първоначалното им одобрение.

По-долу са описани фазите и техните характеристики:

- Фаза 1 – Редовни – включва финансови активи без значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Обезценката на тези активи се основава на вероятността от неизпълнение на длъжника през следващите 12 месеца или за по-къс период, ако животът на инструмента е по-къс от една година;
- Фаза 2 – Наблюдавани – включва финансови активи със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Такова увеличение се предполага да има, ако гарантираният кредит е просрочен повече от 30 дни; длъжникът е поставен под наблюдение; кредитният рейтинг на длъжника се е влошил към отчетната дата в сравнение с рейтинга му на датата на признаване на инструмента или Фондът очаква кредитът да бъде реструктуриран. В този случай очакваните кредитни загуби се изчисляват за целия живот на актива;

3. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Договори за финансови гаранции (МСФО 9) (продължение)

- Фаза 3 – Необслужвани – включва активи, за които съществуват обективни доказателства, че са обезценени, като например гарантирани кредити в неизпълнение. Фондът е определила специфични критерии, според които се определя че дадена гаранция е в неизпълнение. Един финансов актив е обезценен ако има обективни доказателства за обезценка в резултат от едно или повече събития, възникнали след първоначалното признаване на актива, и това събитие на загуба е засегнало очакваните бъдещи парични потоци от този актив, което може да бъде надеждно оценено. Очакваните кредитни загуби за тези инструменти също се изчисляват за целия им живот.

Принципните правила за разпределение на експозициите по фази са както следват:

1. Количествен фактор - ако Фондът е извършил плащане по задбалансов актив и същият се трансформира в балансов, експозицията се класифицира във Фаза 3; даден актив може да се класифицира в неизпълнение, ако от страна на финансиращата банка е предоставена информация за класифициране на актива/контрагента в неизпълнение или при извършена проверка от страна на Фонда, е установен завишен риск за настъпване на неизпълнение.
2. Качествени фактори:
 - 2.1 Абсолютен праг – преминаване под определен присъден вътрешен рейтинг или приет външен рейтинг се счита за основание за класифициране във Фаза 2 или Фаза 3;
 - 2.2 Относителен праг – ако се отрази значително влошаване в кредитното качество на контрагент спрямо нивото при първоначално одобрение на експозицията над дефиниран относителен праг, то следва да се счита за основание за класифициране във Фаза 2 или Фаза 3;

Вероятността от неизпълнение се изчислява чрез регресия на остатъчната променлива за системен риск, която се оценява на база прогнозна макроикономическа информация, следвайки следните стъпки:

1. Изчисление на остатъчната променлива за системен риск за всяка година на база данни за глобална степен на неизпълнение по години (съгласно опростен модел на Мертон, отчитащ представянето на дадена компания като функция на два фактора – идиосинкратичен риск на конкретната компания и остатъчен системен риск; моделът отчита постоянен коефициент на чувствителност на двата фактора за всички рейтинги).
2. Извършва се регресионен анализ на остатъчната променлива за системен риск спрямо различните макроикономически променливи, вследствие на който се избират двете най-добри макроикономически променливи (които обясняват модела в най-висока степен и не са корелирани помежду си).
3. Изчисление на прогнозни стойности на остатъчната променлива за системен риск на база избраните макроикономически показатели и получените регресионни коефициенти.
4. Изчисление на текуща оценка за вероятността от неизпълнение в рамките на краткосрочен период на база получените прогнозни стойности на остатъчната променлива за системен риск.

3. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Имоти, машини и съоръжения (МСС 16)

Имотите, машините и съоръженията са представени във финансовия отчет по историческа цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубата от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите и съоръженията се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и други.

Последващо оценяване

Избраният от Дружеството подход за последваща оценка на имоти, машини и съоръжения е моделът на себестойността по МСС 16 – цената на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини и съоръжения (определят се като разлика между постъпленията и балансовата стойност на актива) се признават нетно в други приходи/други разходи в печалби и загуби.

Методи на амортизация

Фондът използва линеен метод на амортизация на имоти и оборудване. Полезният живот по групи активи е както следва:

- оборудване и компютри – 5 г.
- транспортни средства – 5 г.
- стопански инвентар – 6.7 г.

Полезният живот по групи активи не е променен в сравнение с 2022 г.

Полезният живот на отделните групи активи е определен от ръководството съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване. Определеният полезен живот на съоръженията се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира проспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и остатъчният му полезен живот се преразглежда към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

3. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

Последващи разходи (продължение)

Към края на отчетния период възприетият от Фонда стойностен праг на същественост за признаване на дълготрайни материални активи е в размер на 700 лв. Един актив се отписва при неговото освобождаване или когато от неговата употреба не се очакват допълнителни бъдещи икономически ползи.

Обезценка на нефинансови активи (МСС 36)

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Дружеството, различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя на всяка година по едно и също време.

Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загуби от обезценка се признават в печалби и загуби. Загуби от обезценка признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално. Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

3. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

Лизинг (МСФО 16)

Дружеството като лизингополучател

Дружеството оценява дали даден договор е или съдържа елементи на лизинг при започване на своето действие.

Дружеството признава актив с право на ползване и съответно лизингово задължение по отношение на всички договорености за лизинг, в които е лизингополучател, с изключение на краткосрочните лизингови договори (договори със срок от 12 месеца или по-малко) и договори, активите по които са с ниска стойност (под 10,000 лв.). За тези лизингови договори се признават лизингови плащания като оперативен разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.

Първоначално лизинговото задължение се оценява по настояща стойност на лизинговите плащания, дисконтирани с присъщия за лизинга лихвен процент. Ако този процент не може да се определи, Дружеството използва свой диференциален лихвен процент.

Лизинговите плащания, участващи в оценката на лизинговото задължение, включват:

- Фиксирани лизингови плащания (включително фиксираните по същество плащания), намалени с всички вземания по лизингови стимули;
- Променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или лихвен процент, първоначално измерени с помощта на индекса или процента към началната дата;
- Сумата, която се очаква да бъде платима от лизингополучателя по гаранции за остатъчна стойност;
- Цената на упражняване на опциите за покупка, ако в голяма степен е сигурно, че лизингополучателят ще упражни опциите; и
- Плащане на неустойки за прекратяване на лизинговия договор, ако срокът на лизинга отразява упражняването на опция за прекратяване на лизинговия договор.

Лизинговото задължение се представя на отделен ред в отчета за финансовото състояние.

Впоследствие лизинговото задължение се оценява чрез увеличаване на балансовата стойност, което да отрази лихвата върху лизинговото задължение (използвайки метода на ефективния лихвен процент) и чрез намаляване на балансовата стойност, което да отрази направените лизингови плащания.

Дружеството преоценява лизинговото задължение (и съответно коригира свързания актив с право на ползване), когато:

- Срокът на лизинга се е променил или има значително събитие или промяна в обстоятелствата, което води до промяна в оценката на упражняването на опция за покупка, като в този случай лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка.
- Лизинговите плащания се променят поради промени в индекс или процент или промяна в очакваното плащане по гарантирана остатъчна стойност, в които случаи лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва непроменена дисконтова ставка (освен ако промяната в лизинговите плащания не се дължи на промяна в плаващ лихвен процент, в който случай се използва ревизирана дисконтова ставка).

3. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

Лизинг (продължение)

Дружеството като лизингополучател (продължение)

- Изменя се договор за лизинг и изменението на лизинга не се отчита като отделен лизинг, като в този случай лизинговото задължение се преоценява въз основа на срока на лизинга на изменения лизингов договор чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка към действителната дата на изменението.

Дружеството не е правило такива корекции.

Активите с право на ползване включват първоначалното оценяване на съответното лизингово задължение, лизинговите плащания, направени в деня на започване на лизинга или преди него, намалени с получените стимули по лизинга и всякакви първоначални преки разходи. Впоследствие те се оценяват по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Когато Дружеството поема задължение за разходи за демонтиране и премахване на нает актив, възстановяване на обекта, на който този актив се намира или възстановяване на базовия актив до състоянието, изисквано от условията на лизинговия договор, провизия се признава и оценява съгласно МСС 37. Доколкото разходите са свързани с актив с право на ползване, разходите се включват в съответния актив с право на ползване, освен ако тези разходи не са направени за производство на материални запаси.

Активите с право на ползване се амортизират за по-краткия период на срока на лизинговия договор и полезния живот на базовия актив. Ако лизинговият договор прехвърля собствеността върху базовия актив или цената на придобиване на актива с право на ползване и това отразява очакването на Дружеството да упражни опция за покупка, съответният актив с право на ползване се амортизира през полезния живот на базовия актив. Амортизацията стартира от датата на започване на лизинговия договор.

Активите с право на ползване се представят на отделен ред в отчета за финансовото състояние.

Дружеството прилага МСС 36, за да определи дали даден актив с право на ползване е обезценен и отчита всяка установена загуба от обезценка в отчета за всеобхватния доход.

Променливите наеми, които не зависят от индекс или процент, не се включват в оценката на лизинговото задължение и актива с право на ползване. Свързаните с това плащания се признават като разход в периода, в който настъпва събитието или условието, което задейства тези плащания, и се включват в отчета за всеобхватния доход.

Като практическа целесъобразна мярка, МСФО 16 позволява на лизингополучателя да не разделя нелизинговите компоненти и вместо това да отчита всеки лизинг и свързаните с него нелизингови компоненти като една договореност. Дружеството не е използвало тази практическа целесъобразна мярка. За договори, които съдържат лизингов компонент и един или повече допълнителни лизингови или нелизингови компоненти, Дружеството разпределя възнаграждението в договора към всеки лизингов компонент на базата на относителната самостоятелна цена на лизинговия компонент и на съвкупната самостоятелна цена на нелизинговите компоненти.

3. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

Приходи от лихви и разходи за лихви (МСФО 9)

Приходът от лихви включва лихвени доходи по дългови ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, лихви по дългови ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност, лихви по депозити в банки, които са неразделна част от ефективния доход на финансовия инструмент.

Разходът за лихви се признава на принципа на начисляване и включва лихвите по получени кредити от банки и други привлечени средства, такси и комисионни по получени кредити, които са неразделна част от ефективния разход за лихви.

За експозициите, класифицирани във фази 1 и 2, Фондът признава приходи от лихви на база на метода на ЕЛП, начислени върху тяхната брутна балансова стойност. За експозициите, класифицирани във фаза 3, Дружеството признава приходи от лихви на база на метода на ЕЛП, начислени върху тяхната амортизирана стойност, намалена с обезценка за очаквани кредитни загуби.

Такси и комисионни

Таксите и комисионните по гаранции се признават в отчета за всеобхватния доход на база на принципа на начисляване през периода на съществуване на експозицията, при осигуряване на съпоставимост с разходите за оказване на услугата.

Разходите за такси и комисионни, свързани с обслужването на сметки в банки или с извършването на друга банкова услуга, се признават в момента на извършване на услугата, за която се отнасят.

Фондът е идентифицирал следните задължения за изпълнение съгласно МСФО 15:

- Услуги във връзка с извършване на трансакции - приходите се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите, поради краткия времеви период на извършване на услугата.
- Издаване на гаранции - приходите се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите. Прехвърлянето на изгодите към клиента е равномерно за срока на договора и за това, НГФ ЕАД прилага линеен метод за измерване на напредъка по договора, водещ до линейна амортизация на таксите за договорения период. Таксите за тези услуги са фиксирани суми, изчислени в зависимост от стойността на гаранцията.

Операции в чуждестранна валута

Сделки, осъществени в чуждестранни валути, са трансформирани в лева по курсовете на БНБ за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута се преоценяват ежедневно. В края на годината са преоценени в легова равностойност по заключителните обменни курсове на БНБ.

От 1 януари 1999 година обменният курс на Българския лев (BGN) е фиксиран към евро (EUR). Обменният курс е BGN 1.95583 / EUR 1.0.

Нетните печалби или загуби от промяната на валутните курсове, възникнали от преоценката на вземания, задължения и от сделки с чуждестранна валута, се отчитат в отчета за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали.

3. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

Други провизии и условни пасиви

Провизии се признават, когато Фондът има настоящо конструктивно или правно задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към края на отчетния период за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение.

Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. При оценката на портфейлните провизии се прилагат статистически методи на база историческия опит и данни за поведението и събитията по гаранционните ангажименти.

Условните задължения са задължения, възникнали в резултат на минали събития, съществуването на които може да се потвърди само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат напълно контролирани от Фонда или не е вероятно да се появи необходимост от изходящ поток от ресурси за погасяване на задължението. Същите не се признават в отчета за финансовото състояние, но подлежат на специално оповестяване.

Пенсионни и други задължения на персонала по социалното и трудово законодателство

Съгласно българското законодателство, Фондът е задължен да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите отношения с работниците и служителите на Фонда, в качеството му на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала на Фонда под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки се признават като разход в отчета за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Фонда вноски по социално и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

В края на всеки отчетен период, Фондът прави оценка на и отчита сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в даденото предприятие може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

3. Съществена информация за счетоводните политики (продължение)

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие - брутното трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на Дружеството или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутното трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати;
- за неизползван платен годишен отпуск - за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

Фондът признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

Данъци (МСС 12)

Фондът начислява текущи данъци съгласно българските данъчни закони. Данъкът върху печалбата се изчислява на база на облагаемата печалба за периода, определена в съответствие с правилата, установени от данъчните власти, по силата на които се плащат (възстановяват) данъци.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за всеобхватния доход, също се отчита в отчета за всеобхватния доход, и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се отнася директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочените данъчни вземания се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, до която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не се дава отражение нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетено за същия или различен период директно в собствения капитал. Отсрочени данъци се начисляват в или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат през същия или различен период директно в собствения капитал.

Номиналната данъчна ставка, съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане за 2023 г. е 10% (2022 г: 10%).

4. Управление на финансовия риск

Оценката и управлението на риска от страна на "Национален гаранционен фонд" ЕАД е част от цялостната система за измерване, контрол и управление на риска на "Българска банка за развитие" ЕАД, в чиято група Фондът участва. Системата за управление на риска изпълнява превантивни функции за предотвратяване на загуби и за контролиране размера на допуснатите загуби.

В хода на обичайната дейност, Дружеството е изложено на различни финансови рискове. Тези рискове се идентифицират, измерват и наблюдават от него с помощта на различни контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва концентрирането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на Фонда и съществуването му. Основните рискове, на които е изложен Фондът, са кредитен, пазарен, ликвиден, както и операционен риск.

Структура за управление на рисковете

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са следните:

- *Управителен съвет на ББР ЕАД* (Банката-майка) – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- *Съвет на директорите* – извършва общ надзор върху управлението на рисковете; отговаря за общия подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;
- *Комитет по провизиите* – анализира гарантираните портфейли от гледна точка на управление на кредитния риск общо за гарантирания портфейл, както и на ниво гаранционна сделка и получател на гаранция;
- *Отдел „Риск и мониторинг“* – осъществява общ мониторинг на гарантираните портфейли посредством проверки (текущи и при предявяване на искане за плащане) в търговските банки относно спазването на заложените в гаранционните споразумения условия на ниво отделен клиент и на ниво портфейл. Осъществява и дейностите по идентифициране, оценка, мониторинг и прилагане на мерки за ограничаване влиянието на основните рискове.

Отчитане и управление на основните рискове

Ръководството на Фонда е приело комплекс от вътрешни правила и методи за оценка на различните рискове, които са основани, както на статистически модели, добри международни практики, така и на историческия опит на самия Фонд и групата.

Контролът и управлението на рисковете е структуриран основно на базата на лимити. Тези лимити рефлектират върху стратегията на Фонда и пазарната му позиция, както и нивото на конкретния риск, който може да бъде поет. Периодично се изготвят отчети за конкретните типове риск за целите на последващ анализ и евентуална корекция на определените вече лимити.

4. Управление на финансовия риск (продължение)

4.1. Кредитен риск

Кредитният риск е основният риск, на който е изложен Фондът, поради което неговото управление е основно в дейността му. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР ЕАД и с действащите закони и подзаконовни нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната и гаранционна дейност, както и съгласно утвърдените международни норми и установените добри бизнес практики, залегнали във вътрешно-нормативната уредба на Дружеството. Източник на кредитен риск за Фонда са гаранциите. Основната цел на инструментите под формата на гаранции е да се осигурят средства на клиента, съобразно появата на необходимост от тях. Гаранциите, представляващи неотменям ангажимент на Фонда да извърши плащания в случай, че клиент не може да изпълни задълженията си към трета страна, носят същия кредитен риск, както и кредитите.

Фондът използва модели за генериране на вътрешен рейтинг за оценката и управлението на кредитния риск (вкл. кредитен риск към банки-контрагенти) по формирани експозиции. В Дружеството функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на портфейлните гаранции. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на гаранционния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, анализи за финансовия и правен статус на всеки получател на гаранция и задължените лица.

Функцията по управление на кредитния риск осигурява прилагането на приетата от Съвета на директорите на НГФ ЕАД политика по отношение на риска и нейното съответствие със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на гарантирания портфейл. Рисковата експозиция на гарантирания портфейл се управлява чрез редовен анализ на качеството на гарантираните кредити и на спазването на въведените ограничения по реда на действащите гаранционни споразумения с банките-партньори. Кредитният риск се ограничава и чрез въвеждането на лимит за плащане на ниво споразумение. Резултатите от мониторинга за спазването на лимитите се докладва на компетентните органи. Системата от лимити се преразглежда и актуализира периодично.

Управлението на специфичния кредитен риск се осъществява от Ръководството на Фонда и се наблюдава едновременно и от Управителния съвет на ББР ЕАД. Функцията по управление на кредитния риск осигурява прилагането на подходяща политика и съответствието на тази политика със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на съответния гарантиран от Фонда кредит. Рисковата експозиция на гаранционния портфейл се управлява чрез анализ на гаранционните сделки, базиращ се на оценка на способността на кредитополучателите да спазват задълженията си и чрез поставяне на подходящи ограничения.

Управлението на кредитния риск по поетите задбалансови (гаранционни) ангажименти от НГФ ЕАД е на две нива – на ниво индивидуална сделка (гаранция) и на портфейлно ниво. Кредитният риск на индивидуално ниво се управлява съгласно вътрешните правила и процедури за гаранционната дейност за издаване на гаранция. На портфейлно ниво кредитният риск се управлява чрез въведени лимити за плащане (капове), ограничаващи ангажимента на НГФ ЕАД да плати до определен дял от размера на портфейла от гаранции, издадени по дадена програма към дадена банка. Последващото управление на поетия от НГФ ЕАД кредитен риск се осъществява чрез процедури за мониторинг, в рамките на които Фондът може да изключи от гарантирания портфейл определени кредити, които не отговарят на специфични изисквания на подписаните гаранционни споразумения.

4. Управление на финансовия риск (продължение)**4.1. Кредитен риск (продължение)**

Решенията за обезценка на вземанията се вземат на заседание на Комитет по провизиите, въз основа на предложение на отдел „Риск и Мониторинг“.

Фондът извършва тримесечен преглед и анализ на всички вземания, на които е направена обезценка. За определяне на размера на провизиите, необходими по поетите задбалансови ангажменти, НГФ ЕАД използва Модел за провизиране на портфейл от гаранции за кредити към малки и средни предприятия (МСП), съгласно който ежегодно се оценява рискът по формираните гаранционни портфейли.

Експозиции с кредитен риск са и разплащателните сметки и банковите депозити на НГФ ЕАД. Депозитите на Фонда се управляват съобразно вътрешните правила на Групата на ББР ЕАД за експозициите и лимитите. Управлението на средствата на Фонда се координира и осъществява от Управление „Ликвидност“ на ББР ЕАД в съответствие с приетите от Управителния съвет на ББР ЕАД правила.

За целите на финансовия отчет и при спазване изискванията на Международните стандарти за финансово отчитане, НГФ ЕАД е приел и прилага Политика за класификация и оценка на инструменти, попадащи в обхвата на МСФО 9, съгласно която в края на всеки отчетен период се преценява дали са налице обективни доказателства за обезценка на финансов актив или на група от финансови активи. При наличие на такива доказателства, Фондът прилага разпоредбите на политиката, за да определи сумата на очакваните кредитни загуби.

Качество на вземания

Фондът има въведени вътрешни правила за оценка на риска на всеки контрагент. Оценката се извършва на база на методология, обхващаща текуща финансова информация, прогнозни разчети, изпълнението на инвестиционните проекти и целевото използване на средствата, начина на обслужване на експозициите и информация за състоянието на приетите обезпечения. Класификацията на рисковите експозиции се извършва към датата на всеки отчет.

Максимална експозиция на кредитен риск

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от финансовите активи, признати в отчета за финансовото състояние, е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
<i>Финансови активи</i>		
Парични средства и парични еквиваленти	3,372	33,363
Финансови активи по амортизирана стойност	10,049	10,026
Вземания от банки	64,386	64,309
Други активи	910	387
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	73,973	43,616
Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	8,964	8,964
	161,654	160,665

4. Управление на финансовия риск (продължение)**4.1. Кредитен риск (продължение)***Максимална експозиция на кредитен риск (продължение)*

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от условни ангажименти, отчетени задбалансово, е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Условни задължения и ангажименти	296,021	140,844
	296,021	140,844
Максимална експозиция към кредитен риск	457,675	301,509

В следващите две таблици е представено разпределението на издадени гаранции съгласно Национална класификация на икономическите дейности (НКИД). През 2023 г. 71% от издадените гаранции са концентрирани в три сектора - Търговия; Ремонт на автомобили и мотоциклети - 36%, Преработваща промишленост 20% и - Селско, горско и рибно стопанство - 15%. (2022 г. - Търговия; Ремонт на автомобили и мотоциклети - 37%; Преработваща промишленост 21% и Селско, горско и рибно стопанство - 12%).

НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4. Управление на финансовия риск (продължение)

4.1. Кредитен риск (продължение)

[illegible]

4. Управление на финансовия риск (продължение)**4.1. Кредитен риск (продължение)**

Външни програми						
<i>В хиляди лева</i>	2023			2022		
	Разрешен размер на гаранцията			Разрешен размер на гаранцията		
Сектор по НКИД	ОПРСР	ПРСР	Общо	ОПРСР	ПРСР	Общо
Други дейности	-	-	-	-	35	35
Преработваща промишленост	-	-	-	-	95	95
Селско, горско и рибно стопанство	78	21,923	22,001	137	18,651	18,788
Търговия; Ремонт на автомобили и мотоциклети	-	-	-	-	-	-
Общо	78	21,923	22,001	137	18,781	18,918

Характер на инструментите и кредитен риск

Тези ангажименти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите се признават в отчета до изпълнението или изтичането на срока на ангажиментите. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Обезпеченията при банките-партньори за издаване на обичайните гаранции са над 100% и представляват основно ипотекирана недвижима собственост и застрахователни полици, издадени в полза на банката-партньор.

В случай на активиране на компонент от издадена гаранция от Фонда, извършеното плащане от него не се оценява като крайна загуба, тъй като банката-партньор има задължение да предприеме всички необходими действия за реализация на получените обезпечения по проблемния кредит и да възстанови съответната сума на Фонда.

4.2. Пазарен риск

Пазарният риск е рискът от негативното движение на лихвените проценти, валутните курсове между различните валути и на пазарната цена на ценните книжа и другите финансови инструменти. Тези движения оказват влияние върху рентабилността на Фонда.

Дружеството е изложено на различни пазарни рискове. Пазарният риск се свързва с вероятността от настъпване на бъдещи промени в преобладаващите пазарни условия, които биха повлияли съществено върху финансовото състояние на Дружеството.

Валутен риск

Валутният риск е риск от негативното влияние на колебания в преобладаващите валутни курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на Фонда в резултат на открити валутни позиции. Политика на Фонда е основната част от активите и пасивите, и респективно операциите на Дружеството да са деноминирани в евро или левове. Тъй като българският лев е фиксиран към еврото, не съществува открит значителен валутен риск за Фонда.

4. Управление на финансовия риск (продължение)**4.2. Пазарен риск (продължение)***Валутен риск (продължение)*

Таблицата по-долу обобщава експозицията на Фонда към валутен риск. В нея са включени финансовите инструменти и условните задължения и ангажименти на Дружеството по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

В хиляди лева**Към 31 декември 2023 г.**

	В евро	В български лева	Общо
Финансови активи			
Парични средства и парични еквиваленти	119	3,253	3,372
Финансови активи по амортизирана стойност	10,049	-	10,049
Вземания от банки	373	64,013	64,386
Други активи	-	910	910
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	42,873	31,100	73,973
Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	-	8,964	8,964
Общо финансови активи	53,414	108,240	161,654
Финансови пасиви			
Други пасиви - задължения по финансов лизинг	-	109	109
Провизии по гаранции	-	6,813	6,813
Други привлечени средства	-	65,672	65,672
Общо финансови пасиви	-	72,594	72,594
Нетна балансова валутна позиция	53,414	35,646	89,060
Условни задължения и ангажименти	-	296,021	296,021

В хиляди лева**Към 31 декември 2022 г.**

	В евро	В български лева	Общо
Финансови активи			
Парични средства и парични еквиваленти	5,437	27,926	33,363
Финансови активи по амортизирана стойност	10,026	-	10,026
Вземания от банки	371	63,938	64,309
Други активи	-	387	387
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	-	43,616	43,616
Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	-	8,964	8,964
Общо финансови активи	15,834	144,831	160,665
Финансови пасиви			
Други пасиви - задължения по финансов лизинг	-	55	55
Провизии по гаранции	-	4,382	4,382
Други привлечени средства	-	65,776	65,776
Общо финансови пасиви	-	70,213	70,213
Нетна балансова валутна позиция	15,834	74,618	90,452
Условни задължения и ангажименти	-	140,844	140,844

4. Управление на финансовия риск (продължение)**4.2. Пазарен риск (продължение)***Лихвен риск*

Фондът винаги има експозиция спрямо движението на пазарните лихвени проценти, което оказва влияние върху финансовото му състояние и паричните потоци.

Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж поради изменение на общите пазарни лихвени равнища.

За ефективното управление на лихвения риск се изготвят регулярни отчети и анализи за финансовите активи и пасиви на Дружеството, разпределени във времеви интервали, според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти. Към отчетените несъответствия по периоди се извършва оценка за очакваното изменение на лихвената крива, с цел идентифициране и измерване потенциалния лихвен риск и ефекта му за лихвения доход, финансовия резултат и капитала на НГФ ЕАД.

Лихвените проценти за активи и пасиви, деноминирани в български лева, обичайно се определят на база на движението на основния лихвен процент, определян от БНБ. Лихвените проценти за активи и пасиви, деноминирани в евро са базирани на котировките на Европейската централна банка.

Следващата таблица обобщава лихвената експозиция и риск на Дружеството. В нея са включени активите и пасивите на Фонда по балансова стойност съгласно лихвените клаузи, заложи в договорите, матуритетната им структура и чувствителността им спрямо поведението на лихвените проценти.

В хиляди лева

	С плаващ лихвен %	С фиксиран лихвен %	Безлихвени	Общо
31 декември 2023 г.				
Финансови активи				
Парични средства и парични еквиваленти	-	2,260	1,112	3,372
Финансови активи по амортизирана стойност	-	10,049	-	10,049
Вземания от банки	-	63,839	547	64,386
Други активи	-	-	910	910
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	-	73,973	-	73,973
Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	-	-	8,964	8,964
Общо финансови активи	-	150,121	11,533	161,654
Финансови пасиви				
Други пасиви - задължения по финансов лизинг	109	-	-	109
Други привлечени средства	-	-	65,672	65,672
Общо финансови пасиви	109	-	65,672	65,781
Общо лихвена експозиция	(109)	150,121	(54,139)	95,873

4. Управление на финансовия риск (продължение)**4.2. Пазарен риск (продължение)***Лихвен риск (продължение)*

<i>В хиляди лева</i>	<i>С плаващ лихвен %</i>	<i>С фиксиран лихвен %</i>	<i>Безлихвени</i>	<i>Общо</i>
31 декември 2022 г.				
Финансови активи				
Парични средства и парични еквиваленти	-	2,706	30,657	33,363
Финансови активи по амортизирана стойност	-	10,026	-	10,026
Вземания от банки	-	63,499	810	64,309
Други активи	-	-	387	387
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	-	43,616	-	43,616
Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	-	-	8,964	8,964
Общо финансови активи	-	119,847	40,818	160,665
Финансови пасиви				
Други пасиви - задължения по финансов лизинг	55	-	-	55
Други привлечени средства	-	-	65,776	65,776
Общо финансови пасиви	55	-	65,776	65,831
Общо лихвена експозиция	(55)	119,847	(24,958)	94,834

Таблицата по-долу включва финансовите активи на Фонда, представени по балансова стойност, категоризирани по по-ранната от двете дати – датата на промяна на лихвения процент по договор или датата на падежа.

<i>В хиляди лева</i>	<i>до 1 м.</i>	<i>1-3 м.</i>	<i>3-6 м.</i>	<i>6-12 м.</i>	<i>1-5 г.</i>	<i>над 5 г.</i>	<i>Без- лихвени</i>	<i>Общо</i>
31 декември 2023 г.								
Финансови активи								
Парични средства и парични еквиваленти	3,372	-	-	-	-	-	-	3,372
Финансови активи по амортизирана стойност	-	-	-	-	-	10,049	-	10,049
Вземания от банки	-	373	-	-	63,466	-	547	64,386
Други активи	-	905	1	-	4	-	-	910
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	-	42,873	-	19,413	5,871	5,816	-	73,973
Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	-	-	-	-	-	-	8,964	8,964
Общо финансови активи	3,372	44,151	1	19,413	69,341	15,865	9,511	161,654
Финансови пасиви								
Други пасиви - задължения по финансов лизинг	-	-	-	-	109	-	-	109
Други привлечени средства	-	-	-	-	65,672	-	-	65,672
Общо финансови пасиви	-	-	-	-	65,781	-	-	65,781
Общо лихвена експозиция на чувствителност	3,372	44,151	1	19,413	3,560	15,865	9,511	95,873

4. Управление на финансовия риск (продължение)**4.2. Пазарен риск (продължение)***Лихвен риск (продължение)*

<i>В хиляди лева</i>	<i>до 1 м.</i>	<i>1-3 м.</i>	<i>3-6 м.</i>	<i>6-12 м.</i>	<i>1-5 г.</i>	<i>над 5 г.</i>	<i>Без- лихвени</i>	<i>Общо</i>
31 декември 2022 г.								
Финансови активи								
Парични средства и парични еквиваленти	33,363	-	-	-	-	-	-	33,363
Финансови активи по амортизирана стойност	-	-	-	-	-	10,026	-	10,026
Вземания от банки	-	371	-	63,128	-	-	810	64,309
Други активи	-	386	1	-	-	-	-	387
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	-	-	-	13,102	25,384	5,130	-	43,616
Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	-	-	-	-	-	-	8,964	8,964
Общо финансови активи	33,363	757	1	76,230	25,384	15,156	9,774	160,665
Финансови пасиви								
Други пасиви - задължения по финансов лизинг	-	-	-	-	55	-	-	55
Други привлечени средства	-	-	-	-	55,524	10,252	-	65,776
Общо финансови пасиви	-	-	-	-	55,579	10,252	-	65,831
Общо лихвена експозиция на чувствителност	33,363	757	1	76,230	(30,195)	4,904	9,774	94,834

Ценови риск на акции, котиращи на борсата

Към настоящия етап, поради икономическата и финансова криза, Фондът е редуцирал операциите на фондовите пазари.

Военните конфликти в Украйна и Близкия изток, които продължават и към датата на този финансов отчет, водят до сътресения на водещите финансови пазари по света, а проблемите с веригите на доставка, се очаква да се усложнят още повече вследствие на тези конфликти. Развитието и изходът им не могат да се предвидят на този етап и е трудно да бъдат прогнозиран дългосрочните ефекти върху глобалното икономическо и социално развитие.

Към 31 декември 2023 г. и към датата на този финансов отчет, Фондът няма пряка експозиция към Украйна, Русия, Беларус или Близкия изток. Съобразно сключените гаранционни споразумения, управлението на кредитите включени, в гарантирания портфейл, е делегирано на банките партньори. Гарантираните кредити, също така, следва да съответстват на вътрешните правила на банките партньори и подписаните гаранционни споразумения. Чрез извършване на мониторинг на гаранционните портфейли е осигурена възможност за интензивно наблюдение на състоянието на гаранционните схеми. Въпреки това е възможно събитията и потенциалното им въздействие върху общата икономическа ситуация да наложат преразглеждане на определени допускания и прогнози.

4. Управление на финансовия риск (продължение)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Това може да доведе до съществени корекции на балансовата стойност на определени активи и пасиви, включително и на портфейла от гарантирани кредити, ДЦК и салда по сметки в рамките на следващата финансова година. Осигурен е строг мониторинг на бизнес дейностите, капитала и ликвидната позиция, както и на показателите за ранно предупреждение за качеството на активите (също и чрез ревизиране на сценариите за стрес тестове и непосредствен контакт с банките-партньори), както и на устойчивостта на кибер сигурността. Към датата на този отчет не се наблюдава значително отрицателно въздействие върху активите и операциите на Фонда. Групата на ББР реагира незабавно, прилага всички санкции и ограничения и осигурява спазване на действащия към всеки един момент регулаторен и нормативен режим. Ръководството на Групата редовно получава информация относно развитието на режимите на санкции и предприема подходящи мерки с цел спазване на приложимите разпоредби. На този етап ръководството не може да предостави надеждни прогнози за ефекта от събитията, тъй като ситуацията се променя с всеки изминал ден.

По-дългосрочното въздействие може да засегне и обема на търговия, паричните потоци, платежните операции, рентабилността, инициирането на нови сделки и качеството на активите. Въпреки това към датата на този финансов отчет Фондът продължава да изпълнява задълженията си в съответните срокове и следователно да прилага принципа на действащо предприятие при изготвяне на отчетите.

4.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява рискът от невъзможността на Фонда да посрещне текущите и потенциалните си задължения, свързани с плащания, когато те са дължими, без да понесе неприемливи загуби.

Дейността на Фонда изисква устойчив паричен поток, който да послужи за плащане по издадените гаранции. При управление на ликвидността, Фондът взема предвид нивото на всички видове условни ангажименти.

Портфейлът от ценни книжа, формиран от НГФ с цел инвестиране на свободните средства, се характеризира с относително нисък лихвен риск и с относително ликвидни ДЦК.

В таблицата по-долу е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Фонда, групирани по остатъчен срок до падежа:

4. Управление на финансовия риск (продължение)**4.3. Ликвиден риск (продължение)**

В хиляди лева

Към 31 декември 2023 г.

	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	над 5 години	Общо
Финансови активи						
Парични средства и парични еквиваленти	3,372	-	-	-	-	3,372
Финансови активи по амортизирана стойност	-	-	-	-	10,049	10,049
Вземания от банки	547	373	-	63,466	-	64,386
Други активи	-	905	1	4	-	910
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	-	42,873	19,413	5,871	5,816	73,973
Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	8,964	-	-	-	-	8,964
Общо финансови активи	12,883	44,151	19,414	69,341	15,865	161,654
Финансови пасиви						
Други пасиви - лизингови задължения	-	-	-	109	-	109
Провизии по гаранции	6,813	-	-	-	-	6,813
Други привлечени средства	-	-	-	65,672	-	65,672
Общо финансови пасиви	6,813	-	-	65,781	-	72,594
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	6,070	44,151	19,414	3,560	15,865	89,060
Условни задължения и ангажименти	296,021	-	-	-	-	296,021

В хиляди лева

Към 31 декември 2022 г.

	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	над 5 години	Общо
Финансови активи						
Парични средства и парични еквиваленти	33,363	-	-	-	-	33,363
Финансови активи по амортизирана стойност	-	-	-	-	10,026	10,026
Вземания от банки	810	371	63,128	-	-	64,309
Други активи	-	386	1	-	-	387
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	-	-	13,102	25,384	5,130	43,616
Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	8,964	-	-	-	-	8,964
Общо финансови активи	43,137	757	76,231	25,384	15,156	160,665
Финансови пасиви						
Други пасиви - лизингови задължения	-	-	-	55	-	55
Провизии по гаранции	4,382	-	-	-	-	4,382
Други привлечени средства	-	-	-	55,524	10,252	65,776
Общо финансови пасиви	4,382	-	-	55,579	10,252	70,213
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	38,755	757	76,231	(30,195)	4,904	90,452
Условни задължения и ангажименти	140,844	-	-	-	-	140,844

4. Управление на финансовия риск (продължение)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Изискванията към ликвидността за посрещане на плащания по гаранции са значително по-ниски от сумата на ангажимента, тъй като Фондът обикновено не очаква трета страна да претендира за изплащане на целите суми по споразумението.

4.4. Операционен риск

Управлението на операционния риск се извършва чрез стриктно наблюдение и регистриране на операционни събития, възникващи в дейността на различните звена и процеси в дейността на НГФ ЕАД. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на управлението му се поддържа регистър на операционните събития. Анализът на операционния риск е основно за усъвършенстване на вътрешните процеси и минимизиране на условията, които потенциално биха довели повторяемост на операционните събития и/или отрицателен ефект върху финансовия резултат за Фонда. За изчислението на необходимия капитал за операционен риск, НГФ ЕАД използва подхода на базисния индикатор, съгласно приложимата регулаторна рамка.

4.5. Управление на собствения капитал

Основните цели на Фонда при управлението на собствения капитал е да поддържа неговото ниво в размери, достатъчни за развитие на дейността и постигане на общите цели, заложи при създаването му – подкрепа на икономическата политика на страната и развитието на малък и среден бизнес.

5. Прилагане на приблизителни оценки**Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви**

Таблицата показва балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности.

31 декември 2023		Балансова стойност		Справедлива стойност		
<i>В хил. лева</i>	Бел.	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, които се оценяват по справедлива стойност						
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	14.1	73,973	73,973	-	-	73,973
Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	14.2	8,964	8,964	-	-	8,964
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност						
Парични средства и парични еквиваленти	12.1	3,372	-	3,372	-	3,372
Финансови активи по амортизирана стойност	13	10,049	-	8,760	-	8,760
Вземания от банки	12.2	920	-	920	-	920
Дългосрочни депозити в ББР ЕАД	12.2	63,466	-	62,686	-	62,686
Общо финансови активи		160,744	82,937	75,738	-	158,675
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност						
Други привлечени средства	17	65,672	-	65,672	-	65,672
Условни задължения и ангажименти	20	296,021	-	296,121	-	296,021

31 декември 2022		Балансова стойност		Справедлива стойност		
<i>В хил. лева</i>	Бел.	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, които се оценяват по справедлива стойност						
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	14.1	43,616	43,616	-	-	43,616
Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	14.2	8,964	8,964	-	-	8,964
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност						
Парични средства и парични еквиваленти	12.1	33,363	-	33,363	-	33,363
Вземания от банки	13	10,026	-	10,863	-	10,863
Дългосрочни депозити в ББР ЕАД	12.2	64,309	-	64,309	-	64,309
Общо финансови активи		160,278	52,580	108,535	-	161,115
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност						
Други привлечени средства	17	65,776	-	65,776	-	65,776
Условни задължения и ангажименти	20	140,844	-	140,844	-	140,844

5. Прилагане на приблизителни оценки (продължение)**Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (продължение)****Към 31.12.2023 г.**

Справедлива стойност на финансови активи и пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност, но се изисква оповестяване по справедлива стойност:

Вид финансов инструмент	Справедлива стойност към 31.12.2023 г.	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	8,760	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на българските държавни ценни книжа към декември 2022 г., публикувана от БНБ, без да е извършвана корекция върху тях.	Неприложимо	Неприложимо
Дългосрочни депозити в ББР	62,686	-	Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за кредити към нефинансови предприятия за декември 2023 г. от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	Неприложимо	Неприложимо

Към 31.12.2022 г.

Справедлива стойност на финансови активи и пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност, но се изисква оповестяване по справедлива стойност:

Вид финансов инструмент	Справедлива стойност към 31.12.2022 г.	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	10,863	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на българските държавни ценни книжа към декември 2022 г., публикувана от БНБ, без да е извършвана корекция върху тях.	Неприложимо	Неприложимо
Дългосрочни депозити в ББР	-	-		-	-

6. Нетен доход от лихви*В хиляди лева*

	2023	2022
Приходи от лихви		
Депозити в банки	17	-
Ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност	257	258
Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в	1,689	1,193
Друг всеобхватен доход		
	<u>1,963</u>	<u>1,451</u>
Разходи за лихви	<u>(2)</u>	<u>(2)</u>
Нетен доход от лихви	<u>1,961</u>	<u>1,449</u>

7. Нетен доход от такси и комисионни*В хиляди лева*

	2023	2022
Приходи от такси и комисионни		
Гаранции	2,138	1,390
Други такси и комисионни – ИАРА, МЗХ	681	552
	<u>2,819</u>	<u>1,942</u>
Разходи за такси и комисионни		
Обслужване на сметки в банки	<u>(15)</u>	<u>(5)</u>
	<u>(15)</u>	<u>(5)</u>
Нетен доход от такси и комисионни	<u>2,804</u>	<u>1,937</u>

8. Кредитни загуби по задбалансови ангажименти - портфейлни гаранции*В хиляди лева*

	2023	2022
Портфейл гаранционна схема 2009 – 2013 г.	17	25
Портфейл гаранционна схема 2017 – 2018 г.	-	501
Портфейл гаранционна схема 2019 – 2020 г.	1,775	2,467
Портфейл гаранционна схема COSME	817	1,251
Портфейл гаранционна схема 2022 – 2024 г.	4,101	98
Портфейл гаранционна схема Лизинг – 2022 г.	103	40
Общо очаквани кредитни загуби по портфейлни гаранции	<u>6,813</u>	<u>4,382</u>

Таблицата по-долу представя движението на очаквани кредитни загуби по задбалансови ангажименти портфейлни гаранции:

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Салдо към 1 януари	4,382	4,584
Начислени за годината	4,263	2,932
Реинтегрирани за годината	<u>(1,832)</u>	<u>(3,134)</u>
Нетно движение в загубата	<u>2,431</u>	<u>(202)</u>
Салдо към 31 декември	<u>6,813</u>	<u>4,382</u>

8. Кредитни загуби по задбалансови ангажименти - портфейлни гаранции (продължение)

Очакваните кредитни загуби по портфейлни гаранции представляват сумата, която Фондът очаква със значителна вероятност да плати на трети лица по издадени от него портфейлни гаранции, за които към 31 декември е отчетена оценката за риска от загуба на всеки гарантиран портфейл на банка-партньор.

Индивидуалните обезценки – за тях вече съществуват достатъчно ясни доказателства, че ще влязат в сила и бенефициентите по тях имат безспорно право и са предявили искане за плащане.

9. Други доходи от дейността

В хиляди лева

Възстановени съдебни разноски

2023	2022
17	48
17	48

10. Общи административни разходи

В хиляди лева

Възнаграждения на персонала и социално осигуряване

Възнаграждения на членове на Съвета на директорите

Комуникация и ИТ услуги

Поддръжка офис и офис – техника

Данъци и държавни такси

Независим финансов одит

Реклама и представителни мероприятия

Външни услуги

Командировки

2023	2022
(625)	(593)
(284)	(249)
(62)	(61)
(58)	(49)
(2)	(3)
(58)	(56)
(19)	(10)
(165)	(170)
(2)	(5)
(1,275)	(1,196)

Начислените за годината суми за услуги включват: извършен от регистрирания одитор на Дружеството независим финансов одит – 58 хил. лв. (2022 г.: 56 хил. лв.), задължения за разходи – 3 хил. лв. (2022 г.: 1 хил. лв.).

В хиляди лева

Разходите за персонала включват:

Заплати

Социални осигуровки

Социални придобивки

2023	2022
(542)	(508)
(82)	(84)
(1)	(1)
(625)	(593)

Средносписъчният брой на персонала за 2023 г. е 10 служители (2022 г.: 11 служители). Към 31.12.2023 г. в Дружеството работят 10 служители (2022 г.: 10 служители). По договор за управление работят 4 служители (към 31.12.2022 г.: 4).

11. Данъчно облагане*В хиляди лева*

	2023	2022
Разход за текущ данък върху печалбата	46	280
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в печалбата и загубата за периода	46	280
Разход за текущ данък, отчетен в друг всеобхватен доход	66	1,002
Общо разход за текущ данък, отчетен в друг всеобхватен доход	46	280

В хиляди лева

	2023	2022
Счетоводна печалба	460	2,795
Данък според действаща данъчна ставка (10% за 2023, 10% за 2022)	46	280
Общо разход за данък върху печалбата	46	280
Ефективна данъчна ставка	10%	10%

Салдата на отсрочените данъци върху дохода се отнасят към следните позиции от отчета за финансовото състояние:

В хиляди лева

	Активи		Пасиви	
	2023	2022	2023	2022
Задължения за възнаграждения	(4)	(5)	-	-
Данъчни (активи)/пасиви	(4)	(5)	-	-

Измененията във временните разлики през годината се признават в отчета за всеобхватния доход и в отчета за собствения капитал както следва:

В хиляди лева

	2023	2022	Изменения във всеобхватния доход
Задължения за възнаграждения	1	(1)	(1)
	1	(1)	(1)

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Фонда да генерира достатъчна данъчна печалба.

12.1 Парични средства и парични еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Разплащателни сметки		
Български лева	3,253	27,926
Чуждестранна валута	119	5,437
	3,372	33,363
Парични средства и парични еквиваленти	3,372	33,363
Пари и парични еквиваленти в отчета за паричните потоци	3,372	33,363

В хиляди лева

Движение на обезценката на парични средства	2023	2022
Обезценка в началото на периода	46	-
Начислена през периода	3	58
Обратно проявление на обезценката	(48)	(12)
Обезценка в края на периода	1	46

12.2 Вземания от банки

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Срочни депозити местни банки > 90 дни	63,839	63,499
Вземания по платени гаранции	547	810
	64,386	64,309

В хиляди лева

Движение на обезценката на срочни депозити банки	2023	2022
Обезценка в началото на периода	-	-
Начислена през периода	-	1
Обратно проявление на обезценката	-	(1)
Обезценка в края на периода	-	-

В хиляди лева

Вземания по платени гаранции	2023	2022
Брутна стойност на вземанията по платени гаранции	8,124	8,275
Обезценка	(7,577)	(7,465)
Нетна стойност на вземанията по платени гаранции	547	810

12.2 Вземания от банки (продължение)*В хиляди лева***Движение на обезценката по платени гаранции**

	2023	2022
Обезценка в началото на периода	7,465	7,755
Начислена през периода	1,393	661
Обратно проявление на обезценката	(456)	(887)
Отписана за периода	(825)	(64)
Обезценка в края на периода	7,577	7,465

Към 31.12.2023 г. Фондът има вземания по срочни депозити в лева и евро от една местна банка.

Средните лихвени проценти по срочните депозити в лева са 0.78%, за 2022 г. са 0.10%.

Дадено вземане или група от вземания са обезценени, когато има обективни доказателства, че е възникнала обезценка в резултат на едно или няколко събития (събития, пораждащи загуба), които са се случили след първоначалното признаване на актива (активите) и тези събития са оказали влияние върху бъдещите парични потоци от актива (активите) и това влияние може надеждно приблизително да се оцени.

13. Финансови активи по амортизирана стойност**Ценни книжа***В хиляди лева*

Емитент	ISIN	Падеж	Номинал в BGN	Лихвен купон	2023	2022
Република България	XS1208856341	26.03.2035	195	3.125%	10,049	10,026

Към 31 декември 2023 г. Фондът е инвестирал част от капитала си в дългови инвестиции, определени за отчитане по амортизирана стойност, в размер на 10,049 хил. лв. (2022 г.: 10,026 хил. лв.). Към 31.12.2023 г. начисленото вземане по лихви е 226 хил. лв. (2022 г.: 226 хил. лв.).

*В хиляди лева***Движение на обезценката на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност**

	2023	2022
Обезценка в началото на периода	98	99
Начислена през периода	2	1
Обратно проявление на обезценката	(61)	(2)
Обезценка в края на периода	39	98

14.1. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход**Ценни книжа***В хиляди лева*

Емитент	ISIN	Падеж	Номинал в BGN	Лихвен купон	2023	2022
Република България	BG2040016219	27.07.2026	100	2.25%	3,896	3,788
Република България	BG2040019213	21.06.2039	100	1.50%	5,816	5,130
Република България	BG2040014214	15.07.2024	100	4.00%	19,413	19,658
Република България	BG2040013216	09.07.2023	100	4.00%	-	13,102
Република България	BG2040115219	22.04.2025	100	2.30%	1,975	1,938
Република Франция	FR0127921296	07.02.2024	195	0.00%	42,873	-
					73,973	43,616

Лихвените проценти на ценните книжа, класифицирани от Дружеството като „Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход“ варират от 0.00% до 4.00%, (2022 г.: от 1.50% до 5.00%,). Към 31 декември 2023 г. начисленото вземане по лихви е 409 хил. лв. (2022 г.: 655 хил. лв.).

*В хиляди лева***Движение на обезценката на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в ДВД**

	2023	2022
Обезценка в началото на периода	365	573
Начислена през периода	263	1
Обратно проявление на обезценката	(523)	(209)
Обезценка в края на периода	105	365

14.2. Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход*В хиляди лева*

	2023	2022
“Фонд за капиталови инвестиции” АД		
Обикновени акции, платени с парични средства	8,964	8,964
	8,964	8,964

Към 31.12.2023 г. и 31.12.2022 г. капиталът на “Фонд за капиталови инвестиции” АД е изцяло внесен. Балансовата стойност на инвестицията на НГФ ЕАД в капитала на Фонда към 31.12.2023 г. е 8,964 хил. лв. (към 31.12.2022 г.: 8,964 хил. лв.).

14.2. Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (продължение)

Към 31 декември 2023 г. Ръководството е направило преглед на инвестицията във "Фонд за капиталови инвестиции" АД и е установено, че справедливата стойност се доближава значително до балансовата. Пазарната стойност на предприятието е оценена по метода на чиста стойност на активите.

В хиляди лева

Движение на обезценката на капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност в ДВД

	2023	2022
Обезценка в началото на периода	(70)	-
Начислена през периода	-	106
Обратно проявление на обезценката	-	(176)
Обезценка в края на периода	(70)	(70)

15.1. Имоти, машини и съоръжения, и нематериални активи

В хиляди лева

	Оборудване и компютри	Стопански инвентар	Транспортни средства	Лиценз и софтуер	Общо
Отчетна стойност					
На 1 януари 2022 г.	128	12	34	98	272
Придобити	-	-	-	-	-
Излезли от употреба	-	-	-	-	-
На 31 декември 2022 г.	128	12	34	98	272
Придобити	-	1	-	-	1
Излезли от употреба	(34)	-	-	-	(34)
На 31 декември 2023 г.	94	13	34	98	239
Натрупана амортизация					
На 1 януари 2022 г.	126	11	34	90	261
Начислена за годината	1	-	-	8	9
Отписана	-	-	-	-	-
На 31 декември 2022 г.	127	11	34	98	270
Начислена за годината	-	1	-	-	1
Отписана	(34)	-	-	-	(34)
На 31 декември 2023 г.	93	12	34	98	237
Балансова стойност					
На 31 декември 2023 г.	1	1	-	-	2
На 31 декември 2022 г.	1	1	-	-	2

Към 31.12.2023 г. отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които се използват в дейността на Фонда е 139 хил. лв. (към 31.12.2022 г.: 168 хил. лв.), а на нематериалните активи съответно 96 хил. лв. (към 31.12.2022 г.: 57 хил. лв.)

15.2. Активи с право на ползване

Машини, сгради, транспортни средства, активи, представляващи право на ползване и други, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и обезценка.

15.2 Активи с право на ползване (продължение)

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Салдо към 1 януари	55	25
Придобити	125	55
Начислена амортизация за годината	(42)	(25)
Отписана	(29)	-
На 31 декември	109	55

16. Други активи

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Предплатени разходи и аванси	116	58
Вземания по начислени гаранционни такси	794	329
	910	387

17. Други привлечени средства

	2023	2022
<i>В хиляди лева</i>		
Дългосрочно споразумение с Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури	10,370	10,252
Дългосрочно споразумение с Министерство на земеделието и храните	55,302	55,524
	65,672	65,776

Дългосрочно споразумение с Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури

На 07.12.2010 г. между "Национален гаранционен фонд" ЕАД и Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА, Агенцията) към Министерството на земеделието и храните на Република България се сключи Финансово споразумение за предоставяне на средства за осъществяването на гаранционна дейност по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ (ОПРСР) 2007-2013 г. Целта на програмата е да се осигури по-лесен достъп до кредитиране на предприятията от сектора, с по-ниски лихвени проценти и по-ниски изисквания за обезпечението и самоучастие.

Гаранционната програма се реализира в рамките на Мярка 2.7 от ОПРСР. След проведени консултации, ИАРА и НГФ ЕАД избраха инструмента за финансов инженеринг, предвиден съгласно Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията (ОВ, 10.05.2007, L 120) за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1198/2006 на Съвета, да бъде реализиран чрез фонд (средства) по сметка и под управлението на НГФ ЕАД.

Съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията (член 35), инструментът за финансов инженеринг е установен под формата на отделен финансов блок в рамките на НГФ ЕАД.

17. Други привлечени средства (продължение)

Дългосрочно споразумение с Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури

Съгласно член 1 от Финансовото споразумение между НГФ ЕАД и ИАРА през 2010 г. на Фонда са предоставени средства в размер на 6,000 хил. лв. По силата на Анекс № 2 от 28.12.2011 г. е извършена допълнителна вноска в размер на 9,168 хил. лв. На 19.12.2012 г., между НГФ ЕАД и ИАРА е сключен Анекс № 4 към Финансовото споразумение за предоставяне на средства за осъществяване на гаранционна дейност по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 - 2013 г., съгласно който Агенцията се задължава да преведе на Фонда допълнителна вноска в размер на 15,050 хил. лв. за реализацията на гаранционната схема. Съгласно Анекс № 5 от 16.01.2014 г., между НГФ ЕАД и ИАРА, Агенцията оттегли последната вноска от 15,050 хил. лв. С Анекс №7 от 06.10.2015 г. между страните, Фондът възстанови на Агенцията 3,000 хил. лв. от допълнително преведените финансови средства.

Със сключване на Анекс № 8 от 03.11.2017 г. страните заявяват намерението си ресурсите да се използват повторно. ИАРА възлага на НГФ ЕАД осъществяването на гаранционна дейност в полза на микро, малки и средни предприятия от сектор „Рибарство“, по смисъла на чл.34, параграф 4. От Регламент (ЕО) 498/2007.

Съгласно Анекс №9 от 19.06.2018 г. страните се съгласяват, предоставените средства по Финансовото споразумение да бъдат използвани повторно от Фонда за гаранционна дейност, целящо улесняване достъпа до финансиране на предприятия от сектор „Рибарство“ и предприятия, одобрени за подпомагане по Програма за Морско дело и рибарство 2014 -2020 г. Средствата са предоставени за извършване на гаранционна дейност за срок от десет години.

През 2015 г., с цел по-добра доходност, средствата по програмата са инвестирани в разплащателна сметка с преференциален лихвен процент в „Българска банка за развитие“ ЕАД. През 2016 г., средствата са депозирани в двугодишен депозит в същата банка. През 2017 г., договорът за депозит е анексиран за три години. В края на 2020 г. е сключен нов договор за депозит между НГФ ЕАД и ББР ЕАД за три години.

Гаранционната програма е безплатна за предприятията, които се ползват от нея, като разходите на НГФ ЕАД за реализирането ѝ се определят и изплащат съгласно чл. 35 от Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията.

Към 31.12.2023 г. в рамките на гаранционната схема по ОПРСР, НГФ ЕАД има сключени споразумения със следните банки: „Кей Би Си (България)“ ЕАД, „Първа инвестиционна банка“ АД, ОББ АД, „Уникредит Булбанк“ АД, Централна кооперативна банка АД, „Банка ДСК“ АД, „Ти Би Ай Банк“ ЕАД, „Интернешънъл Асет Банк“ АД, „Българо-американска кредитна банка“ АД, „Българска банка за развитие“ ЕАД и „Общинска банка“ АД.

Срокът за включването на нови кредити и банкови гаранции (каквито се предвиждат в рамките на Програмата) е до 31.12.2023 г.

Краен срок на валидност на гаранциите – 30.09.2025 г.

17. Други привлечени средства (продължение)

Дългосрочно споразумение с Министерство на земеделието и храните

На 20.12.2011 г., между "Национален гаранционен фонд" ЕАД и Министерство на земеделието и храните (МЗХ) се сключи Финансово споразумение за предоставяне на средства за осъществяването на гаранционна дейност по гаранционна схема по Програма за развитие на селските райони (ПРСР) за периода 2007-2013 г. Гаранционната схема е създадена на основание чл. 51 - 52 от Регламент (ЕО) № 1974/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета от 20 септември 2005 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от ЕЗФРСР, с цел улесняване достъпа до финансиране на бенефициенти и реализирането на проектите по ПРСР.

МЗХ предоставя на Фонда средства в размер на левовата равностойност на 121,100 хил. евро (236,851 хил. лв.) с цел подобряване достъпа до финансиране, подпомагане на конкурентоспособността, ускоряване реализирането на инвестиции, които са съфинансирани със средства по Програма за развитие на селските райони на Република България (2007-2013 г.) и които се използват от Фонда за издаване на гаранции и контрагаранции. С Анекс №2 от 14.10.2015 г. между страните, Фондът възстанови на Министерството 154,586 хил. лв. от предоставените финансови средства. С Анекс №3 от 01.12.2015 г. между страните, е удължен срокът на Споразумението до 01.04.2016 г.

Съгласно Анекс №4 от 29.03.2016 г. е декларирано от страните, предоставените средства по Финансовото споразумение да бъдат използвани повторно от Фонда за гаранционна дейност, целяща улесняване достъпа до финансиране на предприятия, одобрени за подпомагане по Програма за развитие на селските райони на Република България (2014 – 2020 г.), както и предприятия от сектор „Животновъдство“ и сектор „Растениевъдство“. Средствата са предоставени за извършване на гаранционна дейност за срок от десет години.

С Анекс №6 от 03.09.2020 г. между страните, Фондът възстанови на Министерството 21,881 хил. лв. от предоставените финансови средства.

През 2016 г., средствата са депозирани в двугодишен депозит в "Българска банка за развитие" ЕАД. През 2017 г. договорът за депозит е анексиран за три години. В края на 2020 г. е сключен нов договор за депозит между НГФ ЕАД и ББР ЕАД за три години.

Към 31.12.2023 г. в рамките на гаранционната схема с МЗХ 2016-2018 г. са сключени анекси към споразумения с 8 от водещите търговски банки: "Българска банка за развитие" ЕАД, "Уникредит Булбанк" АД, "Първа инвестиционна банка" АД, "Банка ДСК" АД, "ББР Микрофинансиране" ЕАД, "Юробанк България" АД, "Българо-американска кредитна банка" АД, "Алианц Банк България" АД. Гаранционната схема е съвместна с МЗХ и се реализира с ресурс от освободени средства по гаранционната схема по ПРСР 2007-2013 г. в размер на 50,000 хил. лв.

Срокът за включването на нови кредити и банкови гаранции (каквито се предвиждат в рамките на Програмата) е до 30.06.2023 г.

Краен срок на валидност на гаранциите – 30.09.2025 г.

18. Други пасиви*В хиляди лева*

Начисления за разходи	2023	2022
Задължения към персонал и за социално осигуряване	61	55
Задължения за данъци	56	58
Други пасиви, в т.ч. предплатени комисиони	14	7
	96	97
	227	217

Задълженията към персонала за заплати и социално осигуряване включват: начисления по компенсирани отпуски и социалните осигуровки по тях.

19. Акционерен капитал*В хиляди лева***Акционерен капитал**

Издадени обикновени акции, платени с парични средства

Движение в акционерния капитал

Към 1 януари

Към 31 декември

*В хиляди лева***Движение на преоценъчния резерв**

Към 1 януари

Друг всеобхватен доход

Към 31 декември

*В хиляди лева***Движение на законовите резерви**

Към 1 януари

Към 31 декември

Капиталът на Фонда се състои от 800,000 обикновени поименни акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева.

Акциите на Фонда не могат да бъдат залагани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

На 15.06.2023 г. Управителният съвет на едноличния собственик на капитала на Дружеството взе решение да се изплати дивидент в размер на 2,515 хил. лв. на „Българска банка за развитие“ ЕАД. (за 2022 г.: 0 хил. лв.).

20. Условни задължения и ангажименти

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Условни задължения		
Портфейлни гаранции	302,834	145,226
Признати в отчета за финансовото състояние (обезценени)	(6,813)	(4,382)
	296,021	140,844
Издадени безрискови портфейлни гаранции	22,001	18,918

20.1. Гаранционна схема 2009-2013 г.

През 2023 г. са действащи сключени споразумения за портфейлни гаранции с 6 банки по гаранционна схема 2009-2013 г., по които страна е Фондът. Максималният срок на гаранциите е до 10 години. Гаранционният лимит, предоставен на банките за срока на усвояване на гаранционната схема е 146,500 хил. лв. Общо по програмата са издадени гаранции за сумата от 168,000 хил. лв. по кредити в размер на 391,000 хил. лв. В периода на включване са гарантирани 2,748 кредита за сумата от 360,000 хил. лв., подкрепените МСП са 2,471.

Към 31.12.2023 г. одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 614 хил. лв. (2022 г.: 614 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 189 хил. лв. (2022 г.: 213 хил. лв.).

Краен срок на валидност на гаранциите – 16.11.2027 г.

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Условни задължения		
Портфейлни гаранции	189	213
Признати в отчета за финансовото състояние (обезценени)	(17)	(25)
	172	188

20.2. Гаранционна схема 2017

Гаранционната схема 2017 е продължение на НГФ 2015. Общият лимит от средства, предоставен на банките за включване на кредити в портфейла бе в размер на 416,131 хил. лв. Краен срок на валидност на гаранциите – 30.06.2022 г. В периода на включване са гарантирани 3,400 кредита за сумата от 846,000 хил. лв., подкрепените МСП са 3,000.

Към 31.12.2023 г. одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 0 хил. лв. (2022 г.: 526 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 0 хил. лв. (2022 г.: 501 хил. лв.). През 2023 г. схемата приключи.

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Условни задължения		
Портфейлни гаранции	-	501
Признати в отчета за финансовото състояние (обезценени)	-	(501)
	-	-

20. Условни задължения и ангажименти (продължение)**20.3. Гаранционна схема 2019**

В началото на 2019 г. НГФ ЕАД стартира процедура за избор на банки партньори по гаранционната схема НГФ 2019. Допустими за включване са само новоотпуснати кредити за инвестиционни и оборотни нужди. По схемата НГФ ЕАД гарантира до 50% от размера на кредита, но не повече от 1,5 млн. лв. на ниво свързани лица. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл е 30 септември 2020 г. Гаранцията е портфейлна, като за суми над 500 хил. лв. е необходимо и предварително писмено съгласие от НГФ ЕАД. По гаранционната схема е въведен и максимален лимит на плащанията за всеки гарантиран портфейл в размер до 25%, като НГФ ЕАД запазва правото да изключва кредити от гарантирания портфейл при несъответствие с условията на схемата. Банките заплащат гаранционна такса на база постигнатите обеми, като кредитополучателите са освободени от такси по гаранциите от НГФ ЕАД. В периода на включване са гарантирани 1,486 кредита за сумата от 450 млн. лв., подкрепените МСП са 1,350.

Към 31.12.2023 г. са подписани споразумения с 6 банки с максимален размер на гарантирания портфейл в размер на 244,000 хил. лв.

Към 31.12.2023 г. одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 119,357 хил. лв. (2022 г.: 138,764 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 82,757 хил. лв. (2022 г.: 108,796 хил. лв.).

Краен срок на валидност на гаранциите – 31.12.2024 г.

В хиляди лева

Условни задължения

	2023	2022
Портфейлни гаранции	82,757	108,796
Признати в отчета за финансовото състояние (обезценени)	(1,775)	(2,467)
	80,982	106,329

20.4. Гаранционна схема по програма COSME на Европейската комисия

През м. декември 2016 г., между Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ) и Националният гаранционен фонд ЕАД е подписано Споразумение, с което се осигуряват допълнителни 40 милиона евро финансиране за малките и средни предприятия в България по програма COSME на Европейската комисия.

Средствата се осигуряват с подкрепата на Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), който стои в основата на Инвестиционния план за Европа (План „Юнкер“). ЕИФ осигурява гаранционна линия в размер на 20 милиона евро, с която НГФ ЕАД ще подкрепи финансиране за 40 милиона евро към МСП в България, изпитващи затруднения при осигуряване на изискваните обезпечения. По тази схема са действащи сключени споразумения за портфейлни гаранции с 5 търговски банки – „Българо-американска кредитна банка“ АД, „Ти Би Ай Банк“ ЕАД, „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, „Първа инвестиционна банка“ АД, „Юробанк България“ АД. Максималният лимит е 43,338 хил. лв. В периода на включване са гарантирани 484 кредита за сумата от 87 млн. лв., подкрепените МСП са 444.

20. Условни задължения и ангажименти (продължение)**20.4. Гаранционна схема COSME на Европейската комисия (продължение)**

Към 31.12.2023 г. са гарантирани 236 кредита за обща сума 31,160 хил. лв. (2022 г.: 41,543 хил. лв.). Текущият гарантиран дълг към 31.12.2023 г. е 15,480 хил. лв. (2022 г.: 20,772 хил. лв.). Краен срок на валидност на гаранциите – 31.12.2032 г.

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Условни задължения		
Портфейлни гаранции	15,480	20,772
Признати в отчета за финансовото състояние (обезценени)	(817)	(1,251)
	14,663	19,521

20.5. Гаранционна схема 2022-2024

В началото на 2022 г. НГФ ЕАД стартира процедура за избор на банки партньори по нова гаранционната схема НГФ 2022. Допустими за включване са само новоотпуснати кредити за инвестиционни и оборотни нужди. По схемата НГФ ЕАД гарантира до 50% от размера на кредита, но не повече от 1,5 млн. лв. на ниво свързани лица. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл е 30 юни 2025 г. Гаранцията е портфейлна, като за суми над 500 хил. лв. е необходимо и предварително писмено съгласие от НГФ ЕАД. По гаранционната схема е въведен и максимален лимит на плащанията за всеки гарантиран портфейл в размер до 25%, като НГФ ЕАД запазва правото да изключва кредити от гарантирания портфейл при несъответствие с условията на схемата. Банките заплащат гаранционна такса на база постигнатите обеми, като кредитополучателите са освободени от такси по гаранциите от НГФ ЕАД.

Към 31.12.2023 г. са подписани гаранционни споразумения с „Алианц Банк България“ АД, „Българо-американска кредитна банка“ АД, „Банка ДСК“ АД, „Първа инвестиционна банка“ АД, „Обединена българска банка“ АД, „Общинска банка“ АД, „ПроКредит Банк (България)“ ЕАД, „Юробанк България“, „Уникредит Булбанк“ АД. Максимален размер на гарантирания портфейл в размер на 629,000 хил. лв. Към 31.12.2023 са гарантирани 2,038 кредита за сумата от 453,000 хил. лв., подкрепените МСП са 1,753.

Към 31.12.2023 г. одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 213,192 хил. лв. (2022 г.: 9,041 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 194,620 хил. лв. (2022 г.: 8,949 хил. лв.).

Краен срок на валидност на гаранциите – 30.06.2028 г.

20.5. Гаранционна схема 2022-2024 г. (продължение)

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Условни задължения		
Портфейлни гаранции	194,620	8,949
Признати в отчета за финансовото състояние (обезценени)	(4,101)	(98)
	190,519	8,851

20. Условни задължения и ангажименти (продължение)**20.6. Гаранционна схема 2022 г.- Лизинг**

В началото на 2022 г. НГФ ЕАД стартира процедура за избор на банки партньори по нова гаранционната схема НГФ 2022 - Лизинг. Допустими за включване са само новоотпуснати кредити за инвестиционни и оборотни нужди. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл е 31 декември 2023 г. По гаранционната схема е въведен и максимален лимит на плащанията за всеки гарантиран портфейл в размер до 25%, като НГФ ЕАД запазва правото да изключва кредити от гарантирания портфейл при несъответствие с условията на схемата. Банките заплащат гаранционна такса на база постигнатите обеми, като кредитополучателите са освободени от такси по гаранциите от НГФ ЕАД.

По тази схема са действащи сключени споразумения за портфейлни гаранции с „Юробанк България“ АД, „ОТП Лизинг“ ЕООД, „Уникредит лизинг“ ЕАД и „ББР Лизинг“ ЕАД. В периода на включване са гарантирани 262 кредита за сумата от 32,000 хил. лв., подкрепените МСП са 219.

Към 31.12.2023 г. одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 12,563 хил. лв. (2022 г.: 6,585 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 9,788 хил. лв. (2022 г.: 5,995 хил. лв.)

Краен срок на валидност на гаранциите – 31.12.2028 г.

В хиляди лева

	2023	2022
Условни задължения		
Портфейлни гаранции	9,788	5,995
Признати в отчета за финансовото състояние (обезценени)	(103)	(40)
	9,685	5,955

20.7. Гаранционна програма в подкрепа на бенефициенти по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г. (ОПРСР)

На база подписано Финансово споразумение с ИАРА от 2011 г., НГФ ЕАД изпълнява гаранционна схема в сектор Рибарство. Издадените от НГФ ЕАД гаранции по програмата са безрискови за Дружеството, тъй като претенциите се изплащат за сметка на предоставените средства по ОПРСР. По програмата НГФ ЕАД има подписани споразумения с 16 търговски банки. С подкрепата на схемата са реализирани проекти в размер на 46,000 хил. лв. от които 33,000 хил. лв. проекти по мярка 2.1 (79% от бюджета на мярката), по мярка 2.6 подкрепените проекти са за 12,000 хил. лв. (77% от бюджета по мярката). Подкрепени по мярка 4.1 са и проекти за 500 хил. лв. Подкрепените бенефициенти са 25 бр.

Към 31.12.2023 г. при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 80%, НГФ ЕАД е издал безрискови за Дружеството гаранции и контрагаранции по кредити, издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г., в размер на 20,780 хил. лв. с обща стойност на кредитите/банковите гаранции – 30,551 хил. лв. (2022 г.: гаранции 20,780 хил. лв. с обща стойност на кредитите/банковите гаранции – 30,551 хил. лв.).

Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2023 г. е 78 хил. лв. (2022 г.: 137 хил. лв.).

20. Условни задължения и ангажименти (продължение)

20.8. Гаранционна дейност в подкрепа на бенефициенти по Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013 г. (ПРСР)

На база подписано Финансово споразумение с МЗХ от 2012 г. НГФ ЕАД изпълнява гаранционна дейност в подкрепа на бенефициенти на ПРСР 2007-2013. Издадените от НГФ ЕАД гаранции по програмата са безрискови за Дружеството, тъй като претенциите се изплащат за сметка на предоставените средства по ПРСР. По схемата са подкрепени 544 бенефициента по програмата за реализиране на проекти, като 84% от предприятията се класифицират като микро, 14% са малки и 3% са средни предприятия.

Към 31.12.2023 г. при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 80%, НГФ ЕАД е издал безрискови за Дружеството гаранции и контрагаранции по кредити, издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2007-2013 г. в размер на 185,606 хил. лв. (2022 г.: 185,606 хил. лв.) с обща стойност на кредитите – 238,112 хил. лв. (2022 г.: 238,112 хил. лв.).

Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2023 г. е 474 хил. лв. (2022 г.: 1,365 хил. лв.).

20.9. Гаранционна схема в подкрепа на бенефициенти по Програма за развитие на селските райони 2007-2013 , 2014 – 2020 г. и предприятия от сектор Растениевъдство и Животновъдство - Гаранционна схема - МЗХ 2016-2018 г.

Гаранционната схема е съвместна с МЗХ и се реализира с ресурс от освободени средства по гаранционната схема по ПРСР 2007-2013 г. в размер на 50 млн. лв. за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2014 - 2020 г. Издадените от НГФ ЕАД гаранции по програмата са безрискови за Дружеството, тъй като претенциите се изплащат за сметка на предоставените средства по ПРСР.

Към 31.12.2023 г. при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 50%, НГФ ЕАД е издал безрискови за Дружеството гаранции и контрагаранции по кредити, издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2014 - 2020 г. в размер на 138,700 хил. лв. (2022 г.: 122,736 хил. лв.) с обща стойност на кредитите – 279,200 хил. лв. (2022 г.: 247,209 хил. лв.) По програмата са подкрепени 448 бр. МСП (2022 г.: 357 бр. МСП). Общият гаранционен лимит по програмата е 50,000 хил. лв.

Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2023 г. е 21,449 хил. лв. (2022 г.: 17,416 хил. лв.).

21. Сделки със свързани лица

Лицата се считат за свързани, ако една от страните има възможност да упражнява контрол или значително влияние върху другата при взимането на финансови или оперативни решения.

Дружество/лице	Вид свързаност
"Българска банка за развитие" ЕАД	Основен собственик на Фонда от името на държавата
"ББР Микрофинансиране" ЕАД	Дружество под общ контрол от "Българска банка за развитие" ЕАД
"Фонд за капиталови инвестиции" АД	Дружество под общ контрол от "Българска банка за развитие" ЕАД
"ББР Лизинг" ЕАД	Дружество под общ контрол от "Българска банка за развитие" ЕАД

Фондът сключва сделки със свързани лица, извършвайки обичайните си операции. Тези сделки се договарят при пазарни условия и включват основно предоставяне на гаранции, сключване на договори за депозит, получаване на банкови услуги. Информация за сделките със свързани лица към 31 декември 2023 и 2022 г., и съответните приходи и разходи и разчети за периода, е представена в следващите таблици:

Разчетите със свързани лица в отчета за финансовото състояние са:**Активи**

В хиляди лева

Дружество/лице	Вид разчет	2023	2022
"Българска банка за развитие" ЕАД	Парични средства по разплащателни сметки	3,372	33,363
"Българска банка за развитие" ЕАД	Предоставени депозити	63,839	63,499
"Българска банка за развитие" ЕАД	Актив с право на ползване	11	55
"ББР Микрофинансиране" ЕАД	Други активи	11	14
"Фонд за капиталови инвестиции" АД	Капиталови инструменти по справедлива стойност в Друг всеобхватен доход	8,964	8,964

Пасиви

В хиляди лева

Дружество/лице	Вид разчет	2023	2022
"Българска банка за развитие" ЕАД	Задължения по лизинг	11	55

21. Сделки със свързани лица (продължение)**Сделките със свързани лица са:**

В хиляди лева

Дружество/лице	Вид взаимоотношение	2023	2022
"Българска банка за развитие" ЕАД	Приходи от лихви	17	-
	Разходи за такси и комисионни	(14)	(2)
	Административни разходи	(74)	(88)
	Платен дивидент	(2,515)	-
"ББР Микрофинансиране" ЕАД	Приходи от такси и комисионни	48	56
Общо приходи от сделки със свързани лица		65	56
Общо разходи за сделки със свързани лица		(2,603)	(90)

Условни ангажименти - издадени финансови гаранции:

Дружество/лице	Вид взаимоотношение	2023	2022
"Българска банка за развитие" ЕАД	Издадени гаранции ПРСР	325	325
"ББР Микрофинансиране" ЕАД	Издадени гаранции	3,829	4,664

22. Отношения с ключов ръководен персонал

Лицата, представляващи ключов управленски персонал са оповестени в бележка № 1.

В хиляди лева	2023	2022
Разчети с ключов управленски персонал		
Други задължения	6	6
Задължения за възнаграждения (Бележка 18)	8	7
	14	13
Сделки с ключов управленски персонал		
Възнаграждения (Бележка 10)	284	249
	284	249

23. Събития след датата на отчета

Не са настъпили събития след отчетната дата, които изискват корекции или допълнителни оповестявания във финансовия отчет към 31 декември 2023 г.